

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ

КАФЕДРА ПРОФЕСІЙНОГО, НЕОЛІМПІЙСЬКОГО ТА АДАПТИВНОГО СПОРТУ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня магістра

за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт,

освітньою програмою «Спорт»

на тему: **«ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ
ГОРОДКОВОГО СПОРТУ В УКРАЇНІ»**

здобувача вищої освіти
другого (магістерського) рівня
Дрешель Альона Володимирівна
(ПІБ)

Науковий керівник: Маринич В.Л.
(прізвище, ініціали)

кандидат наук з фізичного виховання і
спорту
(наук.ступінь, вчене звання)

Рецензент Нагорна В.О.
(прізвище, ініціали)

кандидат наук фізичного
виховання і спорту, доцент
(наук.ступінь, вчене звання)

Рекомендовано до захисту на засіданні
кафедри (протокол № _ від ____ 20__ р.)

Завідувач кафедри: Матвеев С.Ф.
(прізвище, ініціали)
кандидат педагогічних наук, професор
(наук.ступінь, вчене звання)

(підпис)

Київ – 2021

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. РОЗВИТОК ГОРОДКОВОГО СПОРТУ НА МІЖНАРОДНОМУ ТА НАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНІ.....	8
1.1. Актуальні проблеми розвитку неолімпійського спорту в світі та Україні та місце городкового спорту в системі.....	8
1.2. Стан розвитку городкового спорту в Федеративній Республіці Німеччині, Російській Федерації та Республіці Фінляндії.....	17
1.3. Виклики розвитку городкового спорту в Україні.....	21
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	26
2.1. Методи досліджень.....	26
2.2. Організація досліджень.....	30
РОЗДІЛ 3. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО- УПРАВЛІНСЬКИХ СТРУКТУР ГОРОДКОВОГО СПОРТУ.....	31
3.1. Аналіз міжнародного досвіду формування організаційно- управлінських структур у сфері спорту.....	31
3.2. Обґрунтування організаційно-управлінської структури городкового спорту: суб'єкти державного, громадського та приватного секторів, що забезпечують розвиток спорту в Україні.....	33
РОЗДІЛ 4. ПРОГРАМА РОЗВИТКУ ГОРОДКОВОГО СПОРТУ В УКРАЇНІ.....	42
4.1. Характеристика методичних основ функціонування городкового спорту.....	42
4.2. Обґрунтування сучасних підходів до програми розвитку городкового спорту в Україні.....	51
РОЗДІЛ 5. АНАЛІЗ І УЗАГАЛЬНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	62
ВИСНОВКИ.....	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	68

ДОДАТКИ.....	76
--------------	----

ВСТУП

Актуальність. Городковий спорт є неолімпійським видом спорту, який розвивається в світі ще з 90-х рр. ХХ ст. Федерація городкового спорту України створена в 2000 р., входить в склад Спортивного комітету України, має федерації міст та осередки на місцях в 11 областях незалежної України, які нараховують близько 300 ігрових спортсменів. Заняття городковим спортом сприяють координації рухів силі та стрімкості, точності та витримці, швидкості та натиску спортсменів.

Важливими факторами розвитку будь-якого спорту є система державного і громадського управління, поширеність і популярність в світі і в країні, історичні аспекти розвитку, особливості підготовки спортсменів, наукові дослідження тощо.

Визначення основних тенденцій розвитку городкового спорту дозволить виявити шляхи відродження спорту, сформувані нові можливості його популяризації серед населення. Характеристика системи спортивних змагань і методичних аспектів їх планування допоможуть в подальшому обґрунтувати та вдосконалити систему змагань і підготовки спортсменів.

Питання вдосконалення організаційно-методичного, матеріально-технічного забезпечення різних видів спорту розглядалися в дослідженнях багатьох вчених (О. В. Дрюков, 2016; В. М. Сергієнко, 2016; У. М. Катерина, 2017; О. Ю. Павленко, 2019). Висвітлені організаційні засади проведення комплексних змагань з неолімпійських видів спорту (К. В. Краснянський, 2020). Розвиток олімпійських та неолімпійських видів спорту розглядалися в роботах багатьох фахівців (О. В. Дев'ятаєва, 2017; Р. О. Сушко, 2018 та ін.). Водночас наявна інформація щодо організаційної структури та методичних рекомендацій з городкового спорту (М. П. Севрюк, А. Т. Ціпов'яз, 2006).

Аналіз наявних досліджень свідчить, що наукових робіт за проблематикою городкового спорту недостатньо. Практично відсутні роботи, які направлені на виокремлення чинників розвитку городкового спорту.

Отже, постає важливе наукове завдання в розробленні та обґрунтуванні розвитку городкового спорту в Україні задля залучення населення нашої держави, зокрема молоді, до занять руховою активністю і спортом.

Зв'язок роботи з науковими планами, темами. Робота виконана відповідно до Тематичного плану НУФВСУ за темою 1.14 «Теоретико-методичні основи розвитку неолімпійського спорту» (номер державної реєстрації 0115U002372), 1.14 «Сучасний неолімпійський спорт: європейський та вітчизняний контекст» (номер державної реєстрації 0119U100412) та теми 1.4 «Теоретико-методологічні засади розвитку професійного, неолімпійського та адаптивного спорту в Україні в умовах реформування сфери фізичної культури і спорту» (номер державної реєстрації 0121U108294). Роль автора полягає у вирішенні питань розвитку городкового спорту в Україні.

Мета – обґрунтування шляхів розвитку городкового спорту в Україні задля визначення організаційних та методичних основ його подальшого функціонування.

Завдання:

1. Проаналізувати розвиток городкового спорту на міжнародному та національному рівні за даними спеціальної літератури та інформації мережі Інтернет.
2. Узагальнити міжнародний досвід та виявити сучасні тенденції формування організаційно-управлінських структур городкового спорту.
3. Розробити методичні основи функціонування городкового спорту в Україні.

4. Обґрунтувати програму розвитку городкового спорту в Україні.

Методи дослідження: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення літератури та мережі Інтернет, SWOT-аналіз, опитування, анкетування.

Об'єкт дослідження – городковий спорт як неолімпійський спорт України.

Предмет дослідження – управлінські, матеріально-технічні, соціальні, методичні фактори розвитку городкового спорту в Україні.

Практична значущість одержаних результатів полягає у тому, що вони можуть бути використані у: науково-дослідницькій роботі для подальшого розроблення методичних основ в розвитку неолімпійських видів спорту; в освітньому процесі під час викладання навчальних дисциплін для здобувачів вищої освіти; в просвітницькій роботі – для підвищення рівня інформованості населення України стосовно городкового спорту як неолімпійського виду спорту.

Наукова новизна.

1. Вперше обґрунтовано програму розвитку городкового спорту.
2. Вперше розроблено методичні основи функціонування городкового спорту в Україні.
3. Узагальнено міжнародний досвід та виявлено сучасні тенденції формування організаційно-управлінських структур городкового спорту.
4. Проаналізовано розвиток городкового спорту на міжнародному та національному рівні за даними спеціальної літератури та інформації мережі Інтернет.

Організація досліджень. Дослідження проводилися в 3 етапи протягом 2020–2021 років. В дослідженні брали участь спеціалісти сфери фізичної культури і спорту, тренери та спортсмени з городкового спорту.

На першому етапі досліджень (жовтень 2020 р. – грудень 2020 р.) обрано та затверджено тему магістерської роботи, здійснено збір та аналіз науково-методичної літератури та інформаційних джерел, було проведено

підготовку змісту роботи, написання обґрунтування магістерської; підготовка 1 розділу роботи.

На другому етапі роботи (січень 2021 р. – червень 2021 р.) підготовлено 2 розділ магістерської; виокремлено основні проблеми розвитку городкового спорту в Україні. Проведено анкетування та опитування тренерів та спортсменів стосовно факторів, що впливають позитивно та негативно на розвиток городкового спорту; підготовлено 3 розділ роботи.

На третьому етапі (вересень 2021 р. – грудень 2021 р.) остаточно сформовано наукову новизну та практичну значущість, підготовлено 4 розділ роботи, здійснена математично-статистична обробка результатів; проаналізовано і узагальнено результати досліджень; сформульовано висновки роботи; розроблено практичні рекомендації та оформлено текст магістерської.

Шляхи впровадження результатів у практику. Результати дослідження можуть бути використані в освітньому процесі Національного університету фізичної культури і спорту України з дисципліни «Неолімпійський спорт» для студентів 3 курсу та студентів магістратури з дисциплін «Нормативно-правове забезпечення професійного, неолімпійського та адаптивного спорту», «Сучасна система організації професійного, неолімпійського та адаптивного спорту», у діяльності центральних органів виконавчої влади, які опікуються молоддю, спортом. Результати можуть бути впроваджені в діяльність Федерації городкового спорту України, дитячо-юнацьких спортивних шкіл, гуртків фізкультурно-спортивного напрямку.

РОЗДІЛ 1

РОЗВИТОК ГОРОДКОВОГО СПОРТУ НА МІЖНАРОДНОМУ ТА НАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

1.1 Актуальні проблеми розвитку неолімпійського спорту в світі та Україні та місце городкового спорту в системі.

Сьогодні ми спостерігаємо стрімкий розвиток неолімпійських видів спорту в усьому світі. Це пов'язано з регулярним проведенням міжнародних комплексних змагань типу Всесвітніх ігор, на яких представлені види спорту, що не входять до системи та програми олімпійських видів спорту. Важливу роль відіграє також активна діяльність міжнародних і національних спортивних організацій з неолімпійських видів спорту. Завдяки праці спортсменів, науковців та активних громадян з'являються нові види спорту або відроджуються старі, які колись були найпопулярнішими. Як зазначає Гончаренко Є.В. за останні роки під егідою Міжнародного конгресу проводяться комплексні міжнародні змагання: Всесвітні пляжні ігри, Всесвітні інтелектуальні ігри та інші, які також сприяють популяризації та розвитку спорту [1].

Неолімпійський спорт – прогресивний напрям, що динамічно розвивається, складає основу олімпійського руху та сприяє зміцненню іміджу країн у міжнародному просторі та залученню населення до фізичної активності. Тому деякі вчені вважають, що протиріччя та проблеми неолімпійського спорту є найважливішими та необхідними складовими його розвитку в умовах глобалізації спорту [2].

Успішна участь українських спортсменів у чемпіонатах світу, розвиток окремих неолімпійських видів спорту в Україні та практична

відсутність наукових досліджень з цього питання вимагають детального вивчення особливостей розвитку неолімпійських видів спорту.

Гончаренко Є.В. зазначає, що популярність та імідж спорту у світі спонукають до тісної співпраці з ним інші соціальні інститути. Зв'язок між спортом і політикою, економікою, бізнесом, релігією, ЗМІ і наукою має свої переваги і недоліки. З одного боку, спорт не може розвиватися без державної та приватної підтримки, уваги радіостанцій, інтернет-ресурсів та наукової підтримки. Спорт, навпаки, є інструментом, який політики, підприємці та бізнесмени часто використовують для вирішення власних проблем. Проблеми в спорті – це лише засіб для досягнення мети певного суб'єкта [1].

Імас Є. В. підкреслює, що кількість людей, які регулярно займаються неолімпійськими видами спорту, перевищує кількість тих, хто тренується в олімпійських видах спорту. Неухильно зростає кількість видів спорту, збільшується кількість змагань з неолімпійських видів спорту [2].

Спортивні організації, які займаються неолімпійськими видами спорту, можуть і повинні сприяти розвитку спорту в цьому напрямку за основними принципами спорту.

Неолімпійські види спорту, незважаючи на схожість з моделлю розвитку олімпійських видів спорту, багато в чому мають індивідуальні відмінності. Гончаренко Є.В. виділяє такі відмінності між неолімпійськими та олімпійськими видами спорту:

1) основна ідея олімпійського спорту – продемонструвати результативність спортсменів, їх навички та вміння, а також важлива перемога на Олімпійських іграх. Що ж до неолімпійських видів спорту, то тут можна розглядати дві складові, перша – успішна реалізація колишніх олімпійських спортсменів як особистості, друга – важливості підготовки до змагань, потім демонстрація власної майстерності та перемоги;

2) неолімпійський спорт молодший за олімпійський;

3) кількість неолімпійських видів спорту більше, ніж олімпійських;

4) олімпійці на змаганнях представляють Національні олімпійські комітети, за які вони виступають, щодо неолімпійців на Всесвітніх іграх - вони лише представляють країну;

5) Міжнародний олімпійський комітет є вищим органом в системі Олімпійського руху. Натомість IWGA і SportAccord є найвпливовішими в неолімпійському виді спорту [1].

Сьогодні в розвитку спорту беруть участь понад 200 країн. Вчені виділяють деякі сфери діяльності розвитку спорту: участь міжнародних організацій загальної юрисдикції в міжнародному спортивному русі; діяльність міжнародних спортивних організацій, їх взаємодія з національними спортивними структурами; діяльність держав, національних спортивних організацій, спортсменів та інших місцевих суб'єктів у міжнародних спортивних відносинах; організація та проведення міжнародних спортивних змагань, спортивних заходів, конференцій; міжнародні трудові відносини та суміжні відносини у сфері спортивного бізнесу; міжнародне матеріальне забезпечення та іноземні інвестиції в спорт; міжнародна комерційна діяльність у спортивній галузі (організація спільних підприємств з виробництва товарів для спорту та туризму, торгівлі); відносини щодо міжнародного захисту прав інтелектуальної власності; спортивна медицина та страхування в міжнародному спорті; глобальна антидопінгова політика та протидія допінгу; міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю у сфері спортивних відносин; вирішення міжнародних спортивних спорів тощо [2].

Тому, існує об'єктивна необхідність вирішення проблем оптимального функціонування та розвитку спорту на міжнародному рівні

через організаційно-правові відносини. З метою підвищення його ефективності доцільно розрізняти об'єкт і предмет.

Об'єктов є неолімпійський спорт на міжнародному та національному рівнях. Предметом є діяльність і поведінка людей - керівників, посадових осіб, спортсменів, тренерів тощо; взаємовідносини між міжнародними та національними, громадськими та державними організаціями різної спрямованості у світі.

Водночас із появою та швидким поширенням нових видів спорту, форм рухової активності, розвитком неолімпійських видів спорту виникають об'єктивні та закономірні проблеми, які визначають тенденції розвитку неолімпійського спорту як самостійного соціального інституту.

Систематизація та умовна класифікація існуючих проблем сучасного неолімпійського спорту має сприяти їх подальшому науковому обговоренню, аналізу для подальшого знаходження ефективних методів та засобів для їх вирішення.

Україна бере активну участь у міжнародному спортивному русі, у тому числі неолімпійському [2].

Систематизація та класифікація проблем розвитку неолімпійських видів спорту дасть змогу краще зрозуміти їх сутність і спонукатиме до пошуку й розробки методів і засобів їх вирішення.

Тому до найважливіших глобальних проблем розвитку неолімпійських видів спорту можна віднести:

- недостатнє дослідження терміну «неолімпійський спорт» не цілком логічно відображає природу цього виду спорту, не розкриває характеру взаємозв'язку з олімпійським рухом. Неолімпійський спорт – це багаторівнева система, в якій на високому рівні організовуються та проводяться міжнародні змагання, розширюється організаційна структура, розвиваються та поширюються у світі різні види спорту, але термін «неолімпійський» не є задокументованим;

- організаційні, а саме значна кількість видів спорту, поява нових видів, динамічний розвиток неолімпійського руху визначають формування складної організаційно-ієрархічної структури;
- використання політиками спорту в особистих цілях;
- недостатня економічна підтримка - організація комплексних змагань на національному та міжнародному рівнях потребує значних інвестицій;
- нечесна боротьба – у гонитві за високими спортивними результатами спортсмени часто забувають про перемогу у чесній боротьбі. Наразі найглобальнішою проблемою в неолімпійському спорті є допінг;
- відсутність наукових досліджень.

Тому Гончаренко Є.В. вважає, що однією з найслабших сторін неолімпійського спорту є його фінансова складова, з чим не можна не погодитися [1].

Аналізуючи розвиток неолімпійського спорту в Україні, вчені виокремили окремі групи, що характеризують цей процес:

- організаційні (підвищення ефективності підготовки спортсменів шляхом удосконалення організаційної бази розвитку неолімпійського спорту за допомогою чітко сформованого плану підготовки та співпраці між органами виконавчої влади, Спортивним комітетом України, національними асоціаціями та спортсменами);
- правові (розробка нормативно-правової бази);
- економічні (створення сучасних умов для підготовки спортсменів, підвищення якості спортивних споруд для неолімпійських видів спорту, матеріальне стимулювання спортсменів та тренерів);
- кадрові (підготовка та перепідготовка спеціалістів, підвищення кваліфікації);
- науково-методичні (забезпечення тренувально-змагальної діяльності спортсменів);

- медичні (медичне обслуговування тренувально-змагальних діяльності спортсменів, медичне обслуговування національних команд з неолімпійських видів спорту);
- наукові (відсутня достатня кількість досліджень у сфері неолімпійського спорту в Україні);
- статусні (необхідна оптимізація взаємодії спортивних, медичних, наукових та освітніх організацій у сфері фізичної культури і спорту та національних федерацій для об'єднання їх зусиль під координацією Спортивного комітету України для популяризації неолімпійських видів спорту);
- інформаційні (необхідно створити інформаційну підтримки неолімпійського спорту через засоби масової інформації) [3].

В Україні з кожним роком зростає кількість неолімпійських видів спорту, які стають все більше популярнішими у світі. Кількість неолімпійських видів спорту в нашій державі сягає 110. Важливість кожного з них неймовірно висока: нагороди, здобуті на міжнародному рівні, сприяють зміцненню державного іміджу, іноді не менше, ніж олімпійські види.

Тому, перспективи розвитку неолімпійського спорту в Україні можна розглядати за такими напрямками роботи: 1) підготовка спортсменів до участі у змаганнях національного та міжнародного рівнях; 2) подальший розвиток спортивної інфраструктури, тобто повна реалізація проектів спортивних парків по Україні, які стануть повноцінними базами для підготовки спортсменів; 3) здійснення наукової діяльності; 4) інформаційне забезпечення неолімпійських видів спорту; 5) створення єдиного плану заходів (спортивних і не тільки) для федерацій неолімпійських видів спорту за підтримки Спортивного комітету України; 6) активна міжнародна діяльність; 7) забезпечення належного фінансування; 8) підтримка ініціатив щодо відкриття секцій

неолімпійських видів спорту; 9) особлива увага до видів спорту, що нагадують особливості фізичної активності, традиційних, у тому числі олімпійських видів спорту, у яких є велика кількість добре підготовлених спортсменів, які не користуються попитом у національних збірних України; 10) Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації кадрів, відкриття тренерських кафедр у профільних ВНЗ.

Спорт є тією сферою спілкування, яка здатна надійно і надовго згуртувати людей. Одним з унікальних, демократичних, сприяють людському спілкуванню і всебічному фізичному та інтелектуальному розвитку видів спорту є саме городковий спорт (городки).

Городки - найдавніший, захоплюючий і дивовижно корисний для здоров'я вид спорту і гра. Ця спортивна гра володіє колосальним оздоровчим ефектом, що обумовлює її широке поширення серед всіх вікових груп населення. Захоплення городками зміцнює серцево-судинну систему, гра корисна для хребта і постави, розвитку і підтримки еластичності і тону мускулатури. Городки прекрасно розвивають загальну координацію, окомір, сприяють розвитку психологічної стійкості і уважності. Всі перераховані вище переваги ставлять городковий спорт в ряд один з найкорисніших для здоров'я і не травмонебезпечних видів спорту. І це серед багатьох інших видів спорту, що культивуються в світі.

Таким чином, городки є складною системою освітніх, виховних, психологічних і фізичних заходів, спрямованих на гармонійний розвиток особистості [25; с.8-9].

Городковий спорт, як і будь-який інший вид спорту, має власну систему комплексного розвитку особистості спортсмена за умов постійної тренувальної діяльності. Система складається з таких типів розвитку: фізичного, психологічного, соціального та розумового. Для фізичного розвитку відносяться:

- розвиток сили, гнучкості, швидкості рухів, спритності та загальної координації;
- розвиток зору і відчуття простору;
- тренування серцево-судинної системи;
- фізична реабілітація.

Розумовий розвиток визначається наступними компонентами:

- удосконалення вміння моделювати та прогнозувати ситуацію;
- розвиток логіки мислення та можливостей абстракції.

Також вважаємо, що одним з найважливіших видів розвитку є соціальний, так городковий спорт сприяє:

- спілкуванню і комунікації;
- вмінню працювати в команді;
- розвитку індивідуальності, відповідальності, здібностей до соціального лідерства;
- збереженню зв'язків, традиції та знань між поколіннями.

До психологічного розвитку відносяться:

- розвиток самовладання, стресостійкості і рішучості;
- підвищення здатності до саморегуляції психічних процесів;
- підвищення уважності і здібності до концентрації;
- загальна гармонізація особистості [25; с.11].

Що стосується розвитку городкового спорту, то історія появи цього виду спорту починається ще з Давньої Русі в XVI-XVII ст., тобто можна зробити висновок, що він один з найдавніших видів спорту. Потрібно розуміти, що в ті часи це було лише подібність до спорту, що існує сьогодні [25; с.22].

Городковий спорт створювався видатними російськими педагогами школи В. Г. Марца (педагог-позашкільник, основоположник теорії рухливих ігор) в 1921 - 1923 роках під керівництвом активіста С. В. Сисоєва. В основу був покладений науковий принцип, який спирався на

традиції широко поширених різних народів Російської імперії стародавньої побутової гри і виняткову корисність гри в городки для комплексного розвитку особистості - фізичного, інтелектуального, соціального та психологічного [25; с.88]

Що стосується України, то розвиток городкового спорту починається ще з Української Радянської Соціалістичної Республіки (УРСР). Тоді у 1980-ті роки найбільшу спортивну конкуренцію спортсменам з Росії становили спортсмени-городошники з України. В розвитку городошного спорту в УРСР можна виділити кілька етапів: 1) довоєнний період; 2) період становлення городкового спорту в післявоєнні роки; 3) період інтенсивного розвитку городкового спорту на території УРСР; 4) розквіт городкового спорту на території Республіки [25; с.513].

Особливу увагу займає подія, що сталася 23 липня 1993 року, а саме створення Міжнародної федерації городкового спорту (МФГУ). Так в 2013 році МФГС була реорганізована в Міжнародну асоціацію громадських об'єднань «Міжнародна федерація городошного спорту» (МАОО «МФГС»), офіційно зареєстрована в Російській Федерації та розташовується в місті Москві. На даний час можна з повною упевненістю сказати, що створення Міжнародної федерації городкового спорту додало потужний імпульс розвитку городкового спорту в усьому світі [25; с.523].

Сьогодні Федерація городкового спорту України є складовою неолімпійського спорту, входить до складу Спортивного комітету України, на засадах співпраці планує розвиток цього точного виду спорту [6].

1.2 Стан розвитку городкового спорту в Російській Федерації, Федеративній Республіці Німеччині та Республіці Фінляндії

Городки - це один з небагатьох видів спорту, який Росія може вважати своїм загально-національним і народним. Гра в городки має більш ніж 400-річну історію і є частиною національної культури Росії.

На сьогоднішній день до складу Федерації городкового спорту Росії (ФГСР) входить 47 (сорок сім) структурних регіональних підрозділів з яких 31 (тридцять одна) регіональна спортивна федерація і 16 (шістнадцять) регіональних спортивних відділень [9].

Відповідно до Єдиного календарного плану міжрегіональних, всеукраїнських і міжнародних спортивних заходів Мінспорту Росії в Російській Федерації щорічно проводяться:

- Першість Росії;
- Чемпіонат Росії;
- Кубок Росії;
- Всеросійські змагання;
- Чемпіонати та першості федеральних округів Російської Федерації[9].

На регулярній основі збірні команди Російської Федерації з городкового спорту беруть участь в міжнародних змаганнях: Чемпіонатах Світу, Європи, першостях Світу, Європи. Збірна команда Росії тривалий час займає лідируюче положення в світі.

З метою подальшого розвитку городкового спорту в світі ФГСР ініціює:

- взаємодію МФГС з питання включення городкового спорту в програму Всесвітніх ігор з неолімпійських видів спорту;

- взаємодію МФГС з Міжнародною федерацією університетського спорту FISU по включенню городкового спорту в програму Всесвітніх студентських ігор [15].

Основними завданнями Федерації в напрямку масового спорту є:

- створення умов для масового залучення громадян Російської Федерації всіх вікових категорій до занять фізичною культурою через гру в городки;
- профілактика асоціальних явищ і пропаганда здорового способу життя в молодіжному середовищі;
- зміцнення здоров'я та підвищення рухової активності населення;
- пропаганда та формування здорового способу життя;
- цивільно-патріотичне і моральне виховання населення;
- розвиток творчих здібностей населення, особливо молоді;
- організація сімейного дозвілля і відпочинку населення;
- оздоровлення населення через залучення до регулярних занять фізичною культурою і спортом;
- активізація діяльності молодіжних громадських об'єднань, органів студентського самоврядування;
- впровадження гри в дошкільні та загальноосвітні установи;
- підтримка молоді сім'ї, формування у підлітків і молоді сімейних цінностей, підвищення значущості здорової молоді сім'ї в суспільстві;
- розвиток громадських зв'язків, впровадження нових форм сучасного обміну інформацією, створення соціальних мереж, що сприяють популяризації городкового спорту;
- проведення традиційних заходів з городкового спорту серед різних верств населення і ветеранів спорту [15].

Городки в Федеративній Республіці Німеччині.

Вперше городки в Німеччині з'явилися в місті Карлсруе. Карлсруе - перше місто в Німеччині, де регулярно грають в городки. Перший молодіжний проект на городкового спорту стартував тут ще влітку 2000 року. Молодіжний соціальний працівник Едвін Фезер запропонував молодим людям пройти курс професійної орієнтації, щоб розібратися зі старою грою в метання колишнього Радянського Союзу. Перший об'єкт в місті був побудований молодими етнічними репатріантами з Росії за підтримки Міського комітету молоді Карлсруе і Управління спорту міста Карлсруе, він був офіційно відкритий 19 жовтня 2001 р. мером Карлсруе Харальдом Денекеном. Пікові значення городків в Німеччині припадали на 2006 і 2017 роки, коли в Карлсруе проходив Чемпіонат світу з городкового спорту [10].

У городки грають не тільки в Карлсруе «батьківщині городкового спорту в Німеччині», а й в інших місцях Баден-Вюртемберга, а також в Мекленбург-Передня Померанія і Нижній Саксонії, цей вид спорту регулярно практикується в інших містах країни. Бази та клуби з городкового спорту вже обмінюються один з одним ідеями, а також зустрічаються на турнірах, семінарах і демонстраціях. Місцева влада активно допомагає спортсменам-активістам в створенні нових тренувальних баз, проведенні міжнародних турнірів, чемпіонатів та інших відкритих заходів.

Асоціація городкового спорту в Німеччині представлена спортсменами з різних земель, тренувальні бази знаходяться в Карлсруе, Швебиш-Гмюнді, Ройтлінгені, Оберндорфе-на-Неккарі, Шверіні, Тодтглюзінгені та Гамбурзі [10]. Спортсмени представлені більше десяти (10) клубами своїх міст.

Городки в Республіці Фінляндії.

Розвиток городків в Фінляндії представлений людським ресурсом усіх вікових категорій. Люди похилого віку, молоді люди та діти - всі вони

залюбки грають в городки, оскільки городковий спорт не має ніяких обмежень щодо вікового діапазону та вважається видом спорту, який не несе за собою ризики в отриманні травм. Цікавим є те, що до участі в офіційних змаганнях асоціації городкового спорту Фінляндії допускаються лише гравці з клубних клубів, що мають дійсну ліцензію на страхування гравців. Можна порівняти з українським досвідом, так наші спортсмени можуть виступати і не буду прикріпленими до конкретної команди, а виступати як самостійний суб'єкт, оскільки в городковому спорті Україні не передбачається клубна система.

Фінські клуби самі вирішують кого брати в ряди членів, тобто існує досвід, коли клуби відмовляли в прийнятті спортсменів. Також без ліцензії спортсмен не може бути представлений згідно з правилами змагань федерації [11].

Клуби просять спортсменів надати списки імен платних ліцензій для статистичної інформації. Якщо спортсмени не надають свої ліцензії - тоді ліцензії вважаються такими, що використані, тобто недійсні.

В Фінляндії налічується 37 клубів-членів фінського Кууккәлііто (Асоціації городкового спорту Фінляндії) [11].

Міжнародна федерація городкового спорту загалом представлена такими національними федераціями:

- Федерація городкового спорту Росії;
- Білоруська федерація городкового спорту;
- Спілка городкового спорту Естонії;
- Федерація городкового спорту України;
- Федерація городкового спорту Німеччини;
- Федерація Фінляндії Suomen Кууккәлііто;
- Вірменська Національна Федерація городкового спорту;
- Федерація городошників Молдови;
- Федерація Азербайджану;

- Союз городкового спорту Латвії;
- Федерація городкового спорту Монголії;
- Федерація городкового спорту Киргизької республіки [7].

Існують також дванадцять (12) самостійних клубів городкового спорту, які знаходяться в Великобританії, Бельгії, Ізраїлі, Казахстані, Канаді, Литві, Норвегії, США, Франції, Чехії, Швейцарії та Швеції [7].

1.3 Виклики розвитку городкового спорту в Україні

Процес створення, відродження та становлення завжди супроводжується ризиками, викликами та іншими суб'єктивними факторами, на які ми не можемо вплинути.

Фізична культура і спорт країни поки що не обходилися без системних викликів.

Перший виклик – погіршення стану здоров'я, фізичного розвитку та фізичної підготовленості населення [14].

Загалом в Україні близько 70% молоді (включаючи студентів) мають проблеми зі здоров'ям. За даними МОЗ України, лише 12% старшокласників вважаються практично здоровими. Понад 40% призованої молоді люди не відповідають вимогам військової служби, у тому числі дотримання мінімальних нормативів фізичної підготовки.

Більшість громадян не мають можливості регулярно займатися фізичною культурою та спортом. Нині 85% громадян, у тому числі 65% дітей, підлітків, а також молоді не займаються фізичною культурою та спортом на регулярній основі.

Існуючі обмеження щодо використання державно-приватного партнерства не дозволяють активно розвивати індустрію спорту та розваг,

спортивну індустрію для забезпечення доступності спортивно-оздоровчих послуг.

Другий виклик – відсутність ефективної системи дитячо-юнацького спорту, відбору та підготовки спортивних резервів для спортивних команд. Невирішені проблеми нормативно-правового, організаційно-технічного, матеріально-технічного, медико-біологічного та кадрового забезпечення гальмують розвиток дитячо-юнацького спорту, не дозволяють підготувати повноцінний резерв для спортивних колективів країни [14].

Третій виклик – глобальна конкуренція стає все сильніше в неолімпійських видах спорту [14].

За останні роки конкуренція в міжнародному спорті значно зросла, і це особливо яскраво проявляється на Чемпіонатах світу, Чемпіонатах Європи, де країни намагаються використати весь економічний і політичний потенціал для успішного виступу спортсменів. Отримання найвищих спортивних нагород є одним із найбажаніших способів самовираження на міжнародному рівні для будь-якої країни. Високі спортивні результати відображають соціально-економічний розвиток країни. Для досягнення спортивних цілей необхідно використовувати весь потенціал держави, включаючи бізнес, науку, людський та ресурсний капітал. Спортивні перемоги сприяють створенню позитивного іміджу країни на міжнародному рівні.

Для цього необхідно докладати максимум зусиль, щоб постійно покращувати результати наших українських спортсменів.

У довгостроковій перспективі глобальна конкуренція у спорті посилиться, що ставить перед нами завдання розробки високотехнологічних підходів до розвитку спорту.

Четвертий виклик – явне відставання від провідних спортивних країн у розвитку та впровадженні інноваційних спортивних технологій [14].

Це значно ускладнює розвиток фізичної культури і спорту, підготовку спортивних резервів і провідних спортсменів, негативно впливає на конкурентоспроможність вітчизняного спорту.

Світові спортивні держави створили нову технологічну базу для розвитку фізичної культури і спорту на основі останніх досягнень теорії фізичного виховання і спортивної підготовки, педагогіки, психології, біомеханіки, медицини, нанотехнологій та менеджменту.

Окремо можна розглянути проблеми та виклики, що виділила Федерація городкового спорту Росії в своїй програмі розвитку.

Пасивність з боку регіональної влади ряду суб'єктів РФ мобілізувати ресурсні можливості і сконцентрувати зусилля на пріоритетних напрямках комплексного вирішення проблем, вирішення яких на регіональному рівні, сприяло б розвитку виду спорту «городковий спорт» на загальнонаціональному рівні [15]. Так і в Україні ми проглядаємо таку байдужість на місцях, тому вважаємо, що даний виклик нам також доведеться пройти.

Відсутність необхідних засобів для створення повноцінної матеріально-технічної бази, сучасних тренувальних технологій, ресурсів та науково-методичного забезпечення сталого розвитку городкового спорту. Ця проблема існувала завжди, сьогодні вона гальмує розвиток спорту.

Відсутність фінансування для створення повноцінних матеріально-технічних баз на території країни. Не дивлячись на те, що в стратегії розвитку фізичної культури і спорту до 2028 року визначається побудови тренувальних баз та інших допоміжних споруд, треба зазначити, що це стосується, по-перше, не лише неолімпійського виду спорту, а по-друге, не усіх видів спорту [23]. Наразі в нашій країні це проблема, оскільки наші спортсмени не можуть повноцінно тренуватися в звичайних умовах через відсутність тренувальної бази або через надзвичайно аварійний стан, що не скажеш про спортсменів з інших провідних країн. Бувають випадки, коли

наші спортсмени їдуть тренуватися за кордон, бо в Україні це неможливо. Обговорюється проблема байдужості керівництва країни до підтримки та розвитку спорту в Україні.

Відсутність необхідних умов та ресурсів для залучення молодих спеціалістів. Кадрове забезпечення - одне з основних питань, яке потребує вирішення. Проблема, по-перше, у тому, що молодь не зацікавлена в такій професії як тренер, а по-друге, у відсутності належних умов для виконання своїх обов'язків. Відсутність баз для підготовки спортсменів, байдужість держави до підтримки решти баз, які ремонтуються та відновлюються самостійно тренерами та спортсменами та за їхні кошти. Так, можливо, це стосується не всіх видів спорту, але це безумовно стосується городкового спорту.

Ефективним механізмом вирішення проблем є програмно-орієнтований метод планування діяльності з чітким визначенням цілей і завдань програми розвитку, вибором переліку узгоджених дій для створення умов для розвитку городкового спорту та пов'язування їх з реальними можливостями не лише місцевих бюджетів, а і з залученням приватних джерел фінансування.

Цей механізм за прямої підтримки країни мобілізує ресурси та зосередить зусилля на таких пріоритетних напрямках комплексного вирішення проблем:

- 1) створення матеріально-технічної бази, сучасних тренувальних технологій, ресурсів та науково-методичного забезпечення сталого розвитку городкового спорту в Україні;
- 2) формування інтересу різних категорій громадян до городкового спорту як однієї з існуючих і масових форм рухової активності населення України;
- 3) набуття та збереження провідних позицій на міжнародній арені;

- 4) розробка відповідних програм, за допомогою яких можна готувати спортсменів спортивного резерву.

Найважливіша соціальна роль неолімпійського спорту – збереження здоров'я та життя людей. Нині неолімпійський спорт виник як соціальний інститут, він має автономію, норми, правила, закони, наявність спеціалізованих закладів та засобів, систему підготовки та соціальний контроль. Неолімпійські види спорту сприяють встановленню та розвитку міжнародних зв'язків між національними спортивними організаціями різних країн, через їх об'єднання. Головною характеристикою яких є змагальна діяльність спортсменів і їх підготовка до змагань.

Дослідженням встановлено, що городковий спорт – це комплексна система виховної, освітньої, психологічної та фізичної розвиваючої діяльності, спрямована на гармонійний розвиток особистості.

В Україні городковий спорт почав активно розвиватися з 2000 р. з моменту заснування Федерації городкового спорту України, сьогодні офіційно федерація входить в склад Спортивного комітету України, має федерації міст та осередки на місцях в 11 областях незалежної України, які забезпечують розвиток виду спорту на місцевому рівні.

Проведений теоретичний аналіз підтверджує необхідність обґрунтування теоретико-методичних основ організаційно-управлінських дій та розробки програми розвитку городкового спорту в сучасних умовах.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ

2.1 Методи дослідження

Під час виконання роботи були використані такі методи дослідження, які були зумовлені виконанням поставлених завдань:

- Аналіз літературних, документальних джерел та інформації мережі Інтернет;
- Історичний;
- Аналіз, синтез та узагальнення;
- Порівняння;
- Опитування (анкетування);
- SWOT-аналіз.

2.1.1. Аналіз літературних, документальних джерел та інформації мережі Інтернет. Найважливішими методами отримання первинної інформації були аналіз науково-методичної літератури, документальних джерел, даних офіційних сайтів міжнародних (міжнародні федерації городкового спорту) і національних (Федерація городкового спорту України, Спортивний комітет України) організаційних структур та інформації мережі Інтернет.

Для отримання, вивчення та узагальнення інформації з обраної теми, з метою створення повної картини розвитку городкового спорту здійснено аналіз та узагальнення даних спеціалізованої літератури.

Були проаналізовані дисертації та автореферати таких авторів, як Дрюков О. В., Сергієнко В. М., Катерина У. М., Павленко О. Ю., Краснянський К. В. та інші. Сучасні тенденції розвитку спорту були

вивчені шляхом аналізу робіт Матвеева Л. П., Дев'ятаєвої О. В., Сушко Р. О. та ін.

Також вивчалися навчально-методичні посібники, нормативні та регламентуючі документи, статті та інші матеріали, що містять положення про сучасний стан розвитку спорту та організаційно-методичні основи розвитку городкового спорту в Україні.

2.1.2. Історичний. Історичний метод використовувався при підготовці першого розділу магістерської роботи, особливо в підрозділі 1.1. при вивченні актуальних проблем розвитку неолімпійського спорту в світі та Україні та при вивченні місця городкового спорту в системі.

Цей метод дає можливість дослідити не лише виникнення, формування, а і розвиток процесів і подій у хронологічному порядку з метою визначення внутрішніх і зовнішніх взаємозв'язків, закономірностей і протиріч [1]. Даний метод, дозволив дослідити зміни підходів до розвитку городкового спорту як неолімпійського виду спорту у хронологічній послідовності.

2.1.3. Аналіз, синтез і узагальнення. Аналіз дає можливість поділу предметів дослідження на їх складові та виділення їх окремих сторін, властивостей та зв'язків. З іншого боку, синтез дозволяє об'єднати окремі частини або ознаки предмета в єдине ціле. Аналіз і синтез тісно пов'язані і утворюють єдність протилежностей [3].

Аналіз широко використовувався на початку роботи над дослідженням для висвітлення сучасних тенденцій розвитку спорту.

Метод синтезу нами використовувався на наступних етапах дослідження, щоб об'єднати отримані факти та сформулювати нові твердження. В результаті аналізу сучасного стану розвитку спорту та вибору сучасних рамок для їх функціонування вдалося визначити їх вплив на розвиток городкового спорту.

За допомогою методу узагальнення можна визначити загальні властивості і характеристики предмета [4]. У своєму дослідженні ми виявили загальні риси та відмінні характеристики розвитку городкового спорту.

2.1.4. Порівняння. Порівняння – це метод визначення подібності чи відмінності між предметами та явищами дійсності, а також знаходження спільних ознак, які притаманні кільком об'єктам [3].

Метод порівняння вважається ефективним при дотриманні таких умов:

- порівнювати необхідно лише ті явища, між якими можуть бути якісь об'єктивні загальні характеристики;
- порівняння слід проводити за основними показниками.

2.1.5. Опитування (анкетування, експертне опитування).

У дослідженні в сфері спорту використовуються соціологічні методи, а саме різні види опитування (анкетування та експертні опитування).

Анкетування проводилось стосовно факторів, що впливають на ефективність розвитку городкового спорту в Україні як неолімпійського виду спорту та факторів від яких залежить відвідування змагань глядачами (на думку опитуваних). В анкетуванні взяло участь 25 респондентів (тренери та спортсмени) (Додаток 1).

2.1.6. SWOT-аналіз. SWOT-аналіз – це метод встановлення зв'язків між найбільш характерними можливостями організації/проєкту, загрозами, сильними та слабкими сторонами, результати якого в подальшому можуть бути використані для формування напрямків розвитку організації/проєкту. Він проводиться з метою дослідження організації у зовнішньому та внутрішньому середовищах [2].

Головною метою проведення SWOT-аналізу розвитку городкового спорту в Україні було отримання достовірних даних відносно

можливостей проєкту та загрози з якими стикається або може зіткнутися Федерація городкового спорту України. SWOT-аналіз проводився за участю членів федерацій городкового спорту в Україні.

Методика проведення SWOT-аналізу включала декілька етапів:

1. Вивчення сильних і слабких сторін городкового спорту в Україні (внутрішня сторона). Перший етап дозволив визначити сильні сторони та недоліки городкового спорту - як неолімпійського виду спорту. Для цього респондентам було запропоновано скласти перелік сильних та слабких сторін розвитку городкового спорту та визначити серед них основні.
2. Визначення можливостей та загроз (зовнішня сторона). Цей етап дозволив оцінити ситуацію розвитку городкового спорту поза межами Федерацій і зрозуміти, які є можливості, а також, яких загроз слід побоюватися. Для цього експертам було складено перелік загроз та можливостей розвитку городкового спорту в Україні.
3. Узагальнення результатів SWOT-аналізу, побудова матриці SWOT.
4. На перетинах окремих складових груп факторів формуються поля, для яких характерні певні сполучення [2], які необхідно враховувати в подальшому проведенні змагань:

СіМ - передбачає розробку стратегій підтримки та розвитку сильних сторін городкового спорту в Україні відносно можливостей зовнішнього середовища;

СіЗ - орієнтує стратегію на боротьбу із загрозами за допомогою використання внутрішніх резервів;

СлМ - спрямовує дії проєкту на використання можливостей для подолання слабких сторін його внутрішнього потенціалу;

СлЗ - передбачає розробку такої стратегії, яка б дала змогу проєкту не тільки зміцнити свій потенціал, а й відвернути можливі загрози у зовнішньому середовищі [5].

2.2 Організація досліджень

Для вирішення поставленої мети дослідження проводилися в три етапи протягом 2020-2021 рр., кожен з яких передбачав вирішення певних завдань.

Перший етап (жовтень 2020 р. – грудень 2020 р.) включав обрання та затвердження теми магістерської роботи, пошук, аналіз та вивчення науково-методичної літератури та інформаційних джерел, що дозволило обґрунтувати актуальність та напрями досліджень, сформулювати мету і завдання, визначити предмет і об'єкт досліджень, наукову новизну, практичну та теоретичну значущість роботи, підібрати об'єктивні методи досліджень, підготувати зміст роботи, написання обґрунтування магістерської. На даному етапі відбувалася підготовка I та II розділів роботи.

На другому етапі роботи (січень 2021 р. – червень 2021 р.) підготовлено III розділ магістерської; який включає виокремлення основних проблем розвитку городкового спорту в Україні. Проведено анкетування серед тренерів та спортсменів стосовно факторів, що впливають на ефективність розвитку городкового спорту в Україні як неолімпійського виду спорту та щодо факторів, від яких залежить відвідування змагань глядачами; підготовлено 3 розділ роботи.

На третьому етапі (вересень 2021 р. – грудень 2021 р.) остаточно сформульовано наукову новизну та практичну значущість, підготовлено 4 розділ роботи, здійснена математично-статистична обробка результатів; проаналізовано і узагальнено результати досліджень; сформульовано висновки роботи; розроблено практичні рекомендації та оформлено текст магістерської.

РОЗДІЛ 3

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКИХ СТРУКТУР ГОРОДКОВОГО СПОРТУ

3.1 Аналіз міжнародного досвіду формування організаційно-управлінських структур у сфері спорту

Сьогодні неолімпійські види спорту посідають чільне місце в міжнародному спортивному русі, до якого входять різноманітні види спорту, фізкультурно-спортивні організації, спортивні змагання, а також спортсмени. Сучасною тенденцією розвитку неолімпійського спорту є поява нових видів спорту, формування організаційно-управлінських структур та розширення змагальної системи.

Робота в спортивній організації повинна бути організована таким чином, щоб працівники ефективно виконували свою роботу відповідно до плану дій, знали об'єм своєї роботи, покладені на них обов'язки, завдання в організації, і ці завдання відповідали цілям організації в цілому.

Ці фактори слід враховувати при побудові реальної структури управління в організації.

Для того, щоб організація працювала чітко та виважено необхідно:

- 1) сформулювати мету, яка повинна бути зрозуміла кожному в організації;
- 2) система цілей повинна досягати глобальної мети;
- 3) інформаційні канали зв'язку не повинні мати «вузьких місць»;
- 4) працівники повинні мати чіткі робочі інструкції (регламент роботи) щодо своєї діяльності;
- 5) обрана система мотивації має гарантувати задоволення від роботи.

Виходячи з вищевикладеного можна зробити висновок, що управління фізкультурно-спортивними організаціями реалізується в рамках специфічного економічного механізму, що розрізняє статику (його організаційну структуру) і динаміку (процеси, що відбуваються при підготовці управлінських рішень).

Організаційна структура управління - це низка певною мірою взаємозалежних ланок (підрозділів, філії тощо) фізкультурно-спортивної організації, що забезпечують ефективне виконання функцій менеджменту.

До організаційної структури управління висуваються такі основні вимоги: мінімальна кількість управлінських підрозділів, уникнення дублювання структурних підрозділів, оперативність і гнучкість в роботі тощо.

У цей час фізкультурно-спортивні організації створюються залежно від їхньої специфіки (розміру, типу та форми власності, організаційно-правової форми тощо) і діють з різними організаційними структурами управління.

Російська Федерація, як країна-засновниця городкового спорту, може вважати своїм загально-національним і народним видом спорту.

Організаційно-управлінська структура в РФ складається з:

1. Міністерства спорту, туризму і молодіжної політики Російської Федерації.
2. Федерації городкового спорту Російської Федерації.
3. Регіональних Федерацій.
4. Регіональних відділів.

Федеративна Республіка Німеччина як відносно молода країна у сфері розвитку городкового спорту також має свою організаційно-управлінську структуру. Так до структури відноситься:

- Федерація городкового спорту Німеччини.
- Асоціація городкового спорту.

- Спільноти городкового спорту земель Німеччини.
- Спортивні клуби.

Городковий спорт в Фінляндії представлений хоча і невеликою ієрархічною структурою, але структурою, яка забезпечує розвиток та сталість городкового спорту на території Фінляндії. До організаційно-управлінської структурної городкового спорту в Фінляндії відноситься:

1. Федерація Фінляндії Suomen Kuykkäliito.
2. Регіональні відділи.
3. Спортивні клуби.

3.2 Обґрунтування організаційно-управлінської структури городкового спорту: суб'єкти державного, громадського та приватного секторів, що забезпечують розвиток спорту в Україні

Федерація городкового спорту України має статус національної федерації та входить до складу Спортивного комітету України.

Спортивний комітет України (СКУ) є організацією, що створена для сприяння розвитку видів спорту, що не входять до програми Олімпійських, Паралімпійських ігор, підтримки діяльності громадських організацій, що відповідають за розвиток даних видів спорту, представлення України в міжнародних спортивних організаціях, на Всесвітніх та Європейських іграх з неолімпійських видів спорту, приймає участь у наданні статусу національної спортивної федерації всеукраїнським спортивним федераціям з неолімпійських видів спорту та прямо співпрацює з ними.

Громадська організація «Федерація городкового спорту України» (надалі – Федерація) є всеукраїнською громадською організацією, створеною на основі єдності своїх членів для реалізації завдань та мети передбачених цим Статутом.

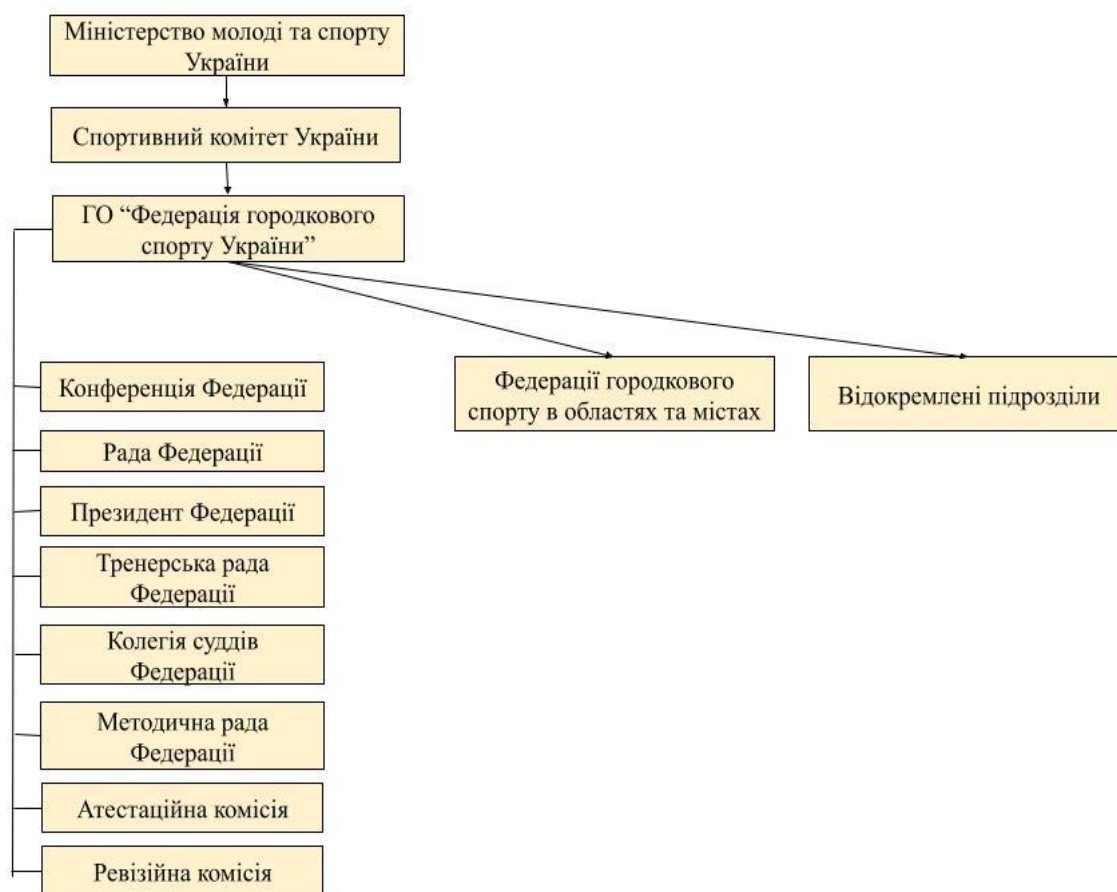

Рис. 3.2. Організаційно-управлінська структура городкового спорту

Федерація створена та діє на основі добровільності, гласності, самоврядності, рівності перед законом, вільного вибору території діяльності, прозорості, відкритості та публічності, відсутності майнового інтересу їх членів (учасників), рівноправності своїх членів, законності, виборності всіх її керівних органів, та їх звітності перед членами Федерації. Федерація самостійно визначає напрямки своєї діяльності.

Діяльність Федерації поширюється на всю територію України. Федерація має право створювати свої відокремлені підрозділи на території України. Відокремлені підрозділи Федерації, створені на території України, у випадку їх державної реєстрації набувають статусу юридичної

особи.

Метою Федерації є об'єднання зусиль своїх членів для задоволення та захисту їх законних спортивних, соціальних, економічних, творчих та інших спільних інтересів, сприяння розвитку і пропаганда городкового спорту в Україні.

Основними завданнями Федерації є:

- створення сприятливих умов для професійного спортивного та духовного розвитку членів Федерації, вдосконалення їх індивідуальної майстерності;
- сприяння розвитку городкового спорту на Україні підвищенню ролі фізичної культури і спорту у всебічному і гармонійному розвитку особистості, формування здорового способу життя у різноманітних верствах населення;
- сприяння підготовці висококваліфікованих спортсменів, тренерів, суддів, з городкового спорту та успішному виступу українських спортсменів на чемпіонатах Світу, Європи та інших міжнародних змаганнях;
- розвиток і зміцнення зв'язків з міжнародними та національними федераціями городкового спорту інших держав, асоціаціями, союзами та іншими громадськими об'єднаннями спортивного напрямку, обмін позитивним досвідом;
- правовий і соціальний захист спортсменів, тренерів та інших спеціалістів - членів Федерації.
- пропаганда та популяризація городкового спорту.

Для реалізації основних завдань, передбачених цим Статутом, Федерація у встановленому Законом порядку:

- має право виступати учасником цивільно-правових відносин, володіти, користуватися і розпоряджатися своїм майном у відповідності з метою своєї діяльності і для вирішення своїх

статутних завдань.

- може від свого імені набувати майнових та особистих немайнових прав, нести відповідні обов'язки, представляти і захищати свої законні інтереси та законні інтереси своїх членів у державних та громадських органах, бути позивачем та відповідачем у суді, та третейському суді;
- організує пропагування та популяризацію принципів та завдань діяльності Федерації в засобах масової інформації;
- проводить роботу по популяризації звичаїв і традицій городкового спорту;
- надає практичну, організаційну та методичну допомогу відокремленим підрозділам Федерації, фізкультурно-спортивним організаціям і клубам у роботі по залученню населення до занять городковим спортом;
- сприяє розробці і реалізації програм розвитку городкового спорту в Україні та їх підтримці з боку держави;
- самостійно або спільно з іншими юридичними і фізичними особами організовує і проводить на території України або за її межами змагання, збори, семінари, конференції та інші заходи змагального чи навчального характеру для членів Федерації або інших зацікавлених осіб без стягнення за це плати;
- сприяє отриманню спортсменами-членами Федерації, які мають на те відповідні підстави, спортивних розрядів та звань, згідно з положеннями спортивної класифікації;
- забезпечує проведення атестації членів Федерації на майстерські та учнівські ступені з городкового спорту;
- здійснює продаж товарів (послуг), які пропагують принципи та ідеї, для захисту яких було створено Федерацію, та які є тісно пов'язаними з її основною діяльністю;

- проводить без стягнення за це плати видачу посвідчень своїм членам на право:
  - пропагування, популяризації городкового спорту;
  - проведення тренерської діяльності членами Федерації в межах Федерації;
  - проведення атестування членів Федерації на майстерські та учнівські ступені в межах федерації;
- організовує виготовлення офіційної, пам'ятної та нагородної атрибутики з символікою Федерації;
- здійснює необхідну господарську діяльність, зокрема шляхом створення інших юридичних осіб;
- одержує від органів державної влади і органів місцевого самоврядування інформацію, необхідну для реалізації своїх статутних цілей та завдань;
- вносить до органів державної влади в установленому законодавством порядку пропозиції з питань, що становлять інтереси Федерації;
- виступає засновником засобів масової інформації;
- може вступати до міжнародних громадських (неурядових) спортивних товариств та інших організацій, спілок, об'єднань громадян, підтримувати з ними безпосередні стосунки, укладати відповідні угоди з питань, передбачених статутними завданнями Федерації і які не суперечать міжнародним зобов'язанням України.

Вищим керівним органом Федерації є Конференція, яка скликається Радою Федерації не рідше одного разу на 4 роки. Позачергова Конференція може бути скликана за рішенням Ради Федерації, на пропозицію Ревізійної комісії або на вимогу не менше 10% від членів Федерації.

Виключно Конференція Федерації:

- затверджує Статут та вносить до нього зміни та доповнення;

- приймає програмні документи, визначає основні напрямки діяльності
- обирає строком на 4 роки Президента, Віце-президентів Ради Федерації та Ревізійну комісію, визначає їх кількісний склад;
- приймає рішення про припинення діяльності Федерації та затверджує її ліквідаційний баланс;
- заслуховує та затверджує звіти Президента Федерації, Ревізійної комісії, за необхідністю – інших органів Федерації;
- реалізує право власності на кошти та майно Федерації.

Постійно діючим центральним керівним органом Федерації в період між Конференціями членів Федерації є Рада Федерації, що очолюється Президентом Федерації. Члени Ради Федерації обираються на Конференції Федерації шляхом відкритого голосування терміном на 4 роки. До складу Ради, крім Президента, входять: Перший віце-президент, віце-президент, відповідальний секретар та члени Ради.

Компетенція Ради Федерації:

- організовує виконання рішень Конференції Федерації;
- планує діяльність Федерації на поточний період: затверджує річний та перспективний плани спортивних та інших заходів;
- приймає рішення про створення та ліквідацію госпрозрахункових організацій, установ, підприємств, затверджує їх Статути.
- приймає рішення про прийняття, припинення членства у Федерації;
- встановлює розмір вступних та членських внесків членів Федерації та порядок їх сплати;
- затверджує річні звіти про господарську діяльність Федерації;
- приймає рішення про створення, ліквідацію відокремлених підрозділів, затверджує положення про відокремлені підрозділи Федерації;
- визначає структуру, порядок надходження та використання коштів Федерації;

- здійснює інші повноваження, необхідні для досягнення статутної мети та виконання завдань Федерації.

Президент Федерації обирається Конференцією Федерації терміном на 4 роки. У разі дострокового припинення повноважень Президента Федерації, Конференція Федерації обирає нового Президента на своєму позачерговому засіданні.

Президент Федерації:

- головує на засіданнях Ради Федерації;
- діє без довіреності від імені Федерації, представляє її в органах державної влади та місцевого самоврядування, установах і організаціях всіх форм власності, як на території України так і за її межами;
- здійснює оперативне управління коштами та майном Федерації на підставі рішень Конференції та Ради Федерації;
- відкриває рахунки в установах банків;
- має право першого підпису;
- укладає від імені Федерації угоди (договори);
- здійснює загальне керівництво Федерацією;
- очолює роботу Ради Федерації;
- приймає на роботу та звільняє з роботи штатних і позаштатних працівників Федерації, встановлює розмір їх винагороди (заробітної плати).

Тренерська рада Федерації призначається Радою і діє на підставі окремого Положення про неї, яке затверджується Радою.

Колегія суддів Федерації призначається Радою і діє на підставі окремого Положення про неї, яке затверджується Радою Федерації.

Методична Рада – вивчає та впроваджує новітні міжнародні та внутрішні розробки з удосконалення техніки та розвитку городкового спорту.

Атестаційна комісія призначається Радою та забезпечує атестацію майстерських та учнівських ступенів членів Федерації, надає дозвіл своїм членам на проведення атестації на місцях.

Контроль за фінансово-господарською діяльністю Федерації здійснюється Ревізійною комісією. Склад Ревізійної комісії обирається Конференцією Федерації шляхом відкритого голосування терміном на чотири роки.

Основними функціями Ревізійної комісії є:

- контроль за виконанням рішень статутних органів Федерації;
- контроль за ефективністю використання майна та коштів Федерації;
- перевірка правильності ведення обліку та звітності.

Основою Федерації є відокремлені підрозділи, які створюються на всій території України, в тому числі в областях України, в м. Києві по місцю роботи, навчання, проживання її членів і складаються не менше ніж з 5 чоловік.

Відокремлені підрозділи в своїй діяльності керуються цим Статутом та своїми положеннями, які приймаються їхніми керівними органами, затверджуються Радою Федерації. Для набуття прав юридичної особи відокремлені підрозділи повинні зареєструватися в установленому законом порядку. Відокремлені підрозділи, які діють без прав юридичної особи, легалізуються шляхом повідомлення про їх заснування.

Джерелами формування коштів та майна Федерації є:

- кошти або майно, які надходять безоплатно або у вигляді безповоротної фінансової допомоги чи добровільних пожертвувань від українських та іноземних громадян, творчих спілок, фондів, громадських об'єднань, кооперативів, підприємств, установ та організацій будь-яких форм власності;
- щорічні та вступні внески членів Федерації;
- пасивні доходи, отримані Федерацією у вигляді процентів,

- дивідендів, страхових виплат і відшкодувань, а також роялті;
- активи у вигляді коштів або майна, отримані Федерацією від інших неприбуткових організацій відповідного виду в результаті їх ліквідації;
  - кошти або майно, які надходять Федерації від проведення її основної діяльності, визначеної відповідно до статуту та чинного законодавства України;
  - дотації або субсидії, отримані Федерацією з державного або місцевого бюджетів;
  - надходження від господарської діяльності підприємств створених в порядку, передбаченому законодавством України.

Узагальнено міжнародний досвід та виявлено сучасні тенденції формування організаційно-управлінських структур городкового спорту. Виходячи з аналізу тенденцій формувань організаційно-управлінських структур та міжнародного досвіду можна зробити висновок про те, що організаційно-управлінська структура - це серцевина, яка є рушійною силою та за допомогою якої функціонує і розвивається спорт. Безпосередньо вищою організаційно-управлінською структурою городкового спорту є Міжнародна федерація городкового спорту, далі - Федерації країн, відокремлені підрозділи (осередки), клуби та ін.

РОЗДІЛ 4

ПРОГРАМА РОЗВИТКУ ГОРОДКОВОГО СПОРТУ В УКРАЇНІ

4.1 Характеристика методичних основ функціонування городкового спорту

Результати, наведені у попередніх розділах, доводять необхідність теоретико-методичного обґрунтування та розробки концепції розвитку городкового спорту в Україні, що і склало завдання цього етапу роботи. Основою для цього є інформація, отримана в попередніх розділах дослідження.

Концептуальний підхід базувався на системі фундаментальних знань, розроблених у класичних роботах із загальної теорії систем та системного аналізу [38,39]. Одним з основних висновків даної роботи є постулат про важливість якісного та адекватного управління процесами в суспільстві, що вимагає врахування організаційно-управлінських аспектів концепції [33,35,36,38].

Теоретико-методологічною основою розробки концепції розвитку городкового спорту було обрано системний та моніторинговий методи. Системний метод дає змогу узагальнити та проаналізувати основні закономірності управління процесами з метою виявлення провідних факторів, вплив яких дозволить істотно оптимізувати поточну ситуацію [38]. Такий підхід дає змогу комплексно досліджувати об'єкт пізнання з урахуванням наявних впливів і взаємозв'язків між його компонентами.

У межах системного підходу необхідною та достатньою умовою його реалізації є використання системно-структурних та системно-функціональних аспектів, спільне застосування яких призводить до цілісного та комплексного вирішення проблеми.

Формулювання концепції розвитку городкового спорту в Україні ґрунтується на такому визначенні: концепція - це сукупність ключових детермінацій, які повно та всебічно розкривають сутність та зміст обраної теми дослідження [38].

Схема концепції розвитку городкового спорту в Україні, наведена на рис. 4.1, складається із таких складових:

- основ впровадження (мета, завдання, основні напрями та принципи розвитку городкового спорту);
- напрямів забезпечення реалізації концепції (організаційне, ресурсне, навчально-методичне, наукове та інформаційне);
- моніторингу реалізації концепції;
- оцінки ефективності впровадження концепції.

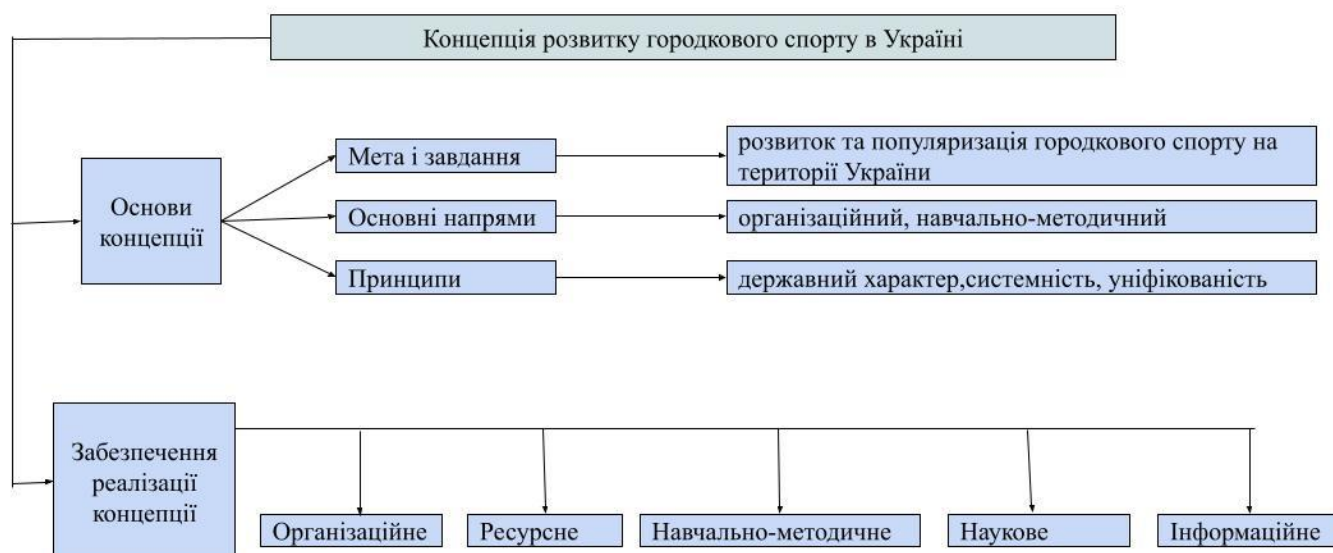

Рис. 4.1. Схема концепції розвитку городкового спорту в Україні

Основним суб'єктом розвитку городкового спорту в Україні є Федерація городкового спорту України, яка є некомерційною організацією спортивної спрямованості, що здійснює свою діяльність на основі відповідних нормативних документів (законів, положення, наказів тощо).

Загальною метою концепції виступає розвиток та популяризація городкового спорту на території України. Відповідно до заявленої мети завданням є залучення широких верств населення різних вікових груп до оздоровчих та спортивних таборів, збільшення кількості спортсменів у цьому виді спорту, підвищення їхньої спортивної підготовленості та здібностей, збільшення спортивного рейтингу України в цій сфері, створення матеріально-технічних баз для розвитку городкового спорту.

Принципи, на яких базується розроблена концепція, є загальновизнаними принципами теорії систем [38].

Принцип державного характеру означає реалізацію концепції на державному рівні за активної участі уряду та місцевого самоврядування на основі чинних законів і нормативних актів з використанням існуючих та розроблених нормативно-методичних документів. Концепція реалізується відповідно до плану заходів, затвердженого відповідними органами виконавчої влади.

Принцип системності полягає в тому, що концепція – це система, яка складається із структурних частин, які характеризуються наявністю впливів і залежностей. Розроблені для реалізації концепції заходи реалізуються на різних рівнях – індивідуальному, груповому, тощо.

Принцип уніфікованості досягається за рахунок максимальної стандартизації отриманої інформації, максимальної репрезентативності та виразності інформації. Це досягається шляхом використання стандартизованих методів збору й аналізу інформації, дослідження зв'язків та визначення єдиних критеріїв оцінки.

Основні заходи щодо реалізації концепції мають включати:

- організаційний напрям, який створює умови для занять городковим спортом в країні шляхом розвитку мережі відповідних установ та організацій, створення відповідної нормативно-правової бази для їх успішної діяльності, організації змагань різного рівня та забезпечення

необхідної матеріально-технічної бази;

- педагогічно-методичний напрям, змістом якого є підготовка спортсменів різного рівня здібностей та кваліфікованих тренерів з городкового спорту, необхідні педагогічні та методичні документи для їх підготовки до розробки та впровадження спортивних гуртків, дитячо-юнацьких спортивних шкіл, в інших закладах;

- інформаційний напрям полягає у розвитку та популяризації городкового спорту на території України через друковані та електронні засоби масової інформації, телебачення, радіо та соціальні мережі;

- науковий напрям, основним завданням якого є наукове дослідження [39,40,41,42,43,44,45,46,47].

В рамках організаційного забезпечення важливе місце займає нормативно-правова складова, яка переслідує мету реалізації існуючої правової бази для розвитку городкового спорту та створення необхідних нормативно-правових актів у межах компетенції органів державної влади та органів на місцях. Основними виконавцями цього компоненту є фахівці державного управління та члени Федерації городкового спорту України.

Ресурсне забезпечення слід визнати однією з найважливіших складових концепції, оскільки йдеться про створення та розширення фінансово-економічної бази для забезпечення та розвитку необхідної матеріально-технічної бази. Крім того, ця складова включає ряд кадрових заходів, змістом яких є підготовка та вдосконалення підготовки тренерів з городкового спорту. Основними виконавцями цієї складової є спеціалісти органів державного управління, фінансових служб та Федерації городкового спорту.

Навчально-методичне забезпечення призначене для формування пакету документів, необхідних для підготовки спортсменів і тренерів з городкового спорту. До складу якого входять навчальні програми, методичні документи для безпосередньої організації тренувань і змагань.

Реалізація даного компонента покладена на спеціалістів спортивних клубів, дитячо-юнацьких спортивних шкіл. З метою підвищення якості документації, використання передового досвіду та результатів досліджень до впровадження можуть залучатися фахівці профільних закладів вищої освіти тощо.

Як уже зазначалося, наукове забезпечення включає проведення відповідних досліджень. Основними цілями таких досліджень має бути з'ясування специфіки впливу городкового спорту на організм спортсменів, регулювання тренувальних та змагальних навантажень, удосконалення систем відбору. Ці дослідження мають проводитись у співпраці з фахівцями, які безпосередньо готують спортсменів, зокрема, з науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти.

Інформаційне забезпечення реалізації концепції здійснюють усі вищезазначені учасники під керівництвом органів державної влади. Зміст цього компонента – популяризація городкового спорту, інформування населення держави про досягнення українських спортсменів-городошників та надання інформації про змагання, які проводяться в на території України. Ці ролі розподілені між найпоширенішими базовими витокami інформації, включають засоби масової інформації, як друковані, так і електронні, радіо, соціальні мережі та Інтернет, як рушійну силу інформації.

Викладене дозволяє розглянути обґрунтовану та розроблену концепцію розвитку городкового спорту в Україні, яка відповідає основним вимогам та теоретико-методологічним особливостям загальної теорії систем. Аналіз концепції з точки зору цієї теорії показав основні можливості її формування, впровадження та практичної реалізації. Інструментом такої реалізації слід визнати відповідну концептуальну модель [49,50,51,52,53,54,55,56,57].

При реалізації концепції вирішуються наступні завдання:

- удосконалення системи та структури управління городкового спортом;
- удосконалення та подальший розвиток нормативно-методичної бази;
- створення ефективної системи підготовки з городкового спорту;
- розвиток інфраструктури городкового спорту шляхом створення та реконструкції сучасних майданчиків для проведення спортивних заходів;
- створення та реалізація програм розвитку спорту серед дітей та молоді;
- удосконалення системи підготовки збірних команд областей з метою досягнення кращих результатів на обласних, всеукраїнських та міжнародних змаганнях;
- удосконалення системи змагань з городкового спорту (від обласних до всеукраїнських та міжнародних);
- залучення різних груп населення до масових занять городковим спортом для формування здорового способу життя та основ спортивного відбору з цього виду спорту;
- впровадження інноваційних підходів до науково-методичного, інформаційного забезпечення розвитку городкового спорту;
- підвищення популяризації городкового спорту в ЗМІ;
- поліпшення міжнародного співробітництва для подальшої інтеграції українського городкового спорту до відповідної міжнародної спільноти.

В межах дослідження було проведено анкетування серед тренерів та спортсменів. Анкетування проводилось стосовно факторів, що впливають на ефективність розвитку городкового спорту в Україні як неолімпійського виду спорту та факторів від яких залежить відвідування змагань глядачами (на думку опитуваних). В анкетуванні взяло участь 25 респондентів.

Результати опитування наступні:

Стосовно факторів, що впливають на ефективність розвитку городкового спорту в Україні як неолімпійського виду спорту. Респонденти голосували за такі фактори: достатня фінансова підтримка, наявність кадрового забезпечення, наявність необхідної матеріально-технічної бази, ефективне нормативно-правове забезпечення, належне інформаційне забезпечення, ефективна діяльність членів ради федерації. Респонденти проголосували таким чином:

- 10 респондентів відповіли, що найсуттєвішим фактором є достатня фінансова підтримка;
- 7 респондентів відповіли, що важливим фактором є наявність кадрового забезпечення;
- 3 респонденти проголосували за наявність необхідної матеріально-технічної бази;
- 3 респонденти - за належне інформаційне забезпечення;
- 2 респонденти - за ефективну діяльність членів ради федерації.

За результатами опитування можна зробити висновок, що думки респондентів розійшлись, але більшість проголосувало за необхідність достатньої фінансової підтримки в городковому спорті.

Рис. 4.2 Анкетування стосовно факторів, що впливають на ефективність розвитку городкового спорту в Україні як неолімпійського виду спорту

Другим питанням було визначення факторів, від яких залежить відвідування змагань з городкового спорту глядачами (на думку респондентів). Респонденти голосували за такі фактори: реклама змагань, час проведення, наявність в програмі видовищних подій, присутність на змаганнях відомих спортсменів, місце проведення, участь інших збірних команд/спортсменів. Респонденти проголосували таким чином:

- 6 респондентів відповіли, що важливим фактором є реклама змагань;
- 6 респондентів проголосували за фактор участі інших збірних команд/спортсменів;
- 5 респондентів відповіли, що важливим фактором є час проведення змагань;
- 4 респондентів проголосували за важливість місця проведення

змагань;

- 2 респонденти проголосували за наявність в програмі змагань видовищних подій;
- 2 респонденти - за присутність на змаганнях відомих спортсменів.

За результатами опитування можна зробити висновок, що думки респондентів розійшлись, найсуттєвішими факторами від яких залежить відвідування змагань з городкового спорту глядачами, на думку експертів, є реклама змагань та участь інших збірних команд/спортсменів.

Рис. 4.3 Анкетування стосовно факторів, від яких залежить відвідування змагань з городкового спорту глядачами

Таким чином, на підставі виконаних досліджень вперше обґрунтовано й створено концептуальну модель розвитку городкового спорту на державному рівні, яка має інформаційну структуру. З позицій теорії управління оцінені основні властивості запропонованої моделі, доведена можливість її використання.

4.2 Обґрунтування сучасних підходів до програми розвитку городкового спорту в Україні.

За результатами експертної оцінки побудовано матрицю функціонування Федерації городкового спорту України (табл. 4.2). За оцінками експертів, найбільшу загрозу для розвитку федерації складає підвищення рівню смертності серед населення, рівень інфляції та політичні зміни в країні, дещо менший негативний вплив на розвиток федерації має зміна рівню доходів та уподобань населення щодо виду спорту.

За оцінками експертів, найбільшу загрозу для розвитку федерації складає підвищення рівня смертності серед населення, рівень інфляції та політичні зміни в країні, дещо менший негативний вплив на розвиток федерації має зміна рівню доходів та уподобань населення щодо виду спорту.

Отже, з урахуванням ризиків та використовуючи усі свої наявні ресурси федерації слід шукати шляхи подальшого розвитку і конкурентоспроможності на сучасному ринку послуг.

Таблиця 4.2

**Матриця SWOT-аналізу функціонування
Громадської організації "Федерація городкового спорту України"**

		Внутрішнє середовище	
		Сильні сторони	Слабкі сторони
Зовнішнє середовище		<ul style="list-style-type: none"> - Високі досягнення спортсменів на міжнародній арені; - Попит на незвичні види спорту; - Займатися може будь-яка верства населення. 	<ul style="list-style-type: none"> - Консерватизм споживачів у виборі виду спорту; - Відсутність інфраструктури спортивних споруд; - Дефіцит кадрового забезпечення.
Можливості	<ul style="list-style-type: none"> - Взаємодія з державними та громадськими організаціями ФКС; - Зміцнення кадрового потенціалу; - Залучення спонсорів; - Створення клубів; - Ефективний маркетинг. 	<p>Стратегія при співставленні Сильних сторін та Можливостей</p> <ul style="list-style-type: none"> - Зростання популярності городкового спорту серед населення; - Збільшення кількості спортсменів, які займаються городковим спортом; - Покращення спортивних результатів на міжнародних змаганнях з городкового спорту. 	<p>Стратегія при співставленні Слабких сторін та Можливостей</p> <ul style="list-style-type: none"> - Реклама та поширення інформації щодо городкового спорту серед населення; - Створення організаційно-управлінських умов для занять городковим спортом.
	Загрози	<ul style="list-style-type: none"> - Зміна уподобань населення щодо виду спорту; - Зміна рівня доходу населення; - Підвищення рівня смертності населення. 	<p>Стратегія при співставленні Сильних сторін та Загроз</p> <ul style="list-style-type: none"> - Популяризація виду спорту з акцентуванням на його перевагах; - Доступність послуг для населення; - Адаптування програм для надання оздоровчих послуг.

З огляду на це, нами розроблено програму розвитку городкового спорту (Додаток 2), яка базується на засадах системності, науковості, гуманізму та включає мережу організаційно-управлінських заходів, що визначають досягнення таких цілей як зростання та популяризації городкового спорту [58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65].

Найменування програми - «Розвиток виду спорту «городковий спорт» в Україні.

Мета програми - створення умов, що забезпечують можливість ефективного розвитку городкового спорту, включаючи масові форми в Російській Федерації, затвердження принципів здорового способу життя та вирішення соціальних проблем суспільства засобами фізичної культури та спорту.

Задачі програми:

- підвищення ефективності підготовки спортсменів збірних команд України з городкового спорту;
- вдосконалення системи підготовки спортивного резерву, залучення максимально можливої кількості дітей, підлітків, молоді в систематичні заняття городковим спортом;
- зміцнення системи підготовки та підвищення кваліфікації управлінських, педагогічних, наукових та інших кадрів, необхідних для розвитку виду спорту;
- сприяння реалізації державної спортивної політики шляхом вирішення оздоровчих, екологічних, економічних та інших проблем засобами виду спорту;
- зміцнення матеріально-технічної бази та розвиток інфраструктури міського спорту, створення обласних/регіональних центрів розвитку виду спорту, будівництво, реконструкція та модернізація спортивних споруд для проведення спортивних, фізкультурно-масових та оздоровчих заходів з городкового спорту;
- організація та проведення українських змагань, масових заходів, включаючи позазмагальні, організація презентаційно-виставкових заходів спрямованих на підтримку та популяризацію городкового спорту та спортивної культури;
- розробка та затвердження критеріїв різнобічного розвитку городкового спорту за допомогою спортивно-масового, загальноосвітнього, культурно – історичного, міжнародного та військово-прикладного характеру з подальшим випробуванням та впровадженням відповідних регламентуючих критеріїв та документів, шляхом спільної узгодженості та домовленості з органами державної влади у відповідній галузі.
- розробка та затвердження критеріїв різнобічного розвитку

городкового спорту серед інвалідів та осіб з обмеженими можливостями.

- удосконалення нормативно-правової бази, що забезпечує стабільний розвиток виду спорту, включаючи його масові та рекреаційні форми;
- створення системи інформаційного забезпечення виду спорту.

Цільовими показниками ефективності Програми є рівень досягнень українських спортсменів на міжнародних змаганнях, масштаб розвитку дитячо-юнацького та масового спорту у Україні.

Найважливішими цільовими індикаторами та показниками Програми є:

- завоювання медалей українськими спортсменами на найбільших міжнародних змаганнях;
- кількість юних спортсменів, які займаються видом спорту у закладах спортивної підготовки;
- збільшення кількості відділень за видом спорту у закладах спортивної підготовки;
- збільшення чисельності осіб, що займаються городковим спортом;
- кількість регіонів, які проводять спортивно-масові заходи з городкового спорту;
- кількість введених в експлуатацію об'єктів різних категорій для занять видом спорту;
- кількість тренерів (інструкторів) з виду спорту;
- кількість штатних тренерів з виду спорту в установах спортивної підготовки;
- кількість обласних/ регіональних центрів розвитку виду спорту.
- запровадження критеріїв різнобічного розвитку городкового спорту за допомогою спортивно-масового, загальноосвітнього, культурно – історичного, міжнародного та військово-прикладного характеру за допомогою взаємодії з органами державної влади

обласного/регіонального масштабу у відповідній галузі.

- розробка та затвердження критеріїв різнобічного розвитку городкового спорту серед інвалідів та осіб з обмеженими можливостями.

Реалізація Програми включає в себе 2 етапи.

Перший етап 2022 -2023 рр. спрямований на:

- розроблення обласних/регіональних програм розвитку виду спорту;
- удосконалення нормативно-правової бази розвитку виду спорту, включаючи масові форми;
- розробку концепції створення обласних/ регіональних центрів з городкового спорту, початок її реалізації;
- розвиток матеріальної бази виду спорту, початок будівництва сучасних спортивних споруд для виду спорту «городковий спорт»;
- створення умов для збільшення кількості відділень і молодих спортсменів, які спеціалізуються на виді спорту «городковий спорт» у закладах спортивної підготовки;
- розробку, впровадження та виконання щорічного раціонального календаря всеукраїнських, обласних/регіональних змагань та масових заходів з виду спорту «городковий спорт»;
- розробку, апробація та впровадження критеріїв різнобічного розвитку городкового спорту за допомогою спортивно-масового, загальноосвітнього, культурно – історичного, міжнародного та військово-ужиткового характеру при взаємодії з органами державної влади обласного/регіонального масштабу у відповідній галузі.
- розробку, апробацію та запровадження критеріїв різнобічного розвитку городкового спорту серед інвалідів та осіб з обмеженими можливостями.
- розробку та впровадження програм підготовки та підвищення кваліфікації тренерів, інструкторів, спеціалістів, суддів;

- розробку та початок впровадження заходів, спрямованих на підтримку та популяризацію виду спорту «городковий спорт», у тому числі шляхом збільшення інформації про вид спорту в Інтернеті та ЗМІ, а також через друковану та презентаційну продукцію;
- удосконалення системи фінансової підтримки виду спорту «городковий спорт» з боку державного бюджету, для повноцінної реалізації цієї програми.
- розробку системи додаткового фінансового забезпечення виду спорту «городковий спорт», включаючи масові форми, шляхом залучення спонсорської та партнерської підтримки.
- формування інтересу громадян до виду спорту «городковий спорт» як популярного виду спортивних змагань та яскравого шоу, а також захоплюючої форми фізичної активності.

Другий етап 2024-2025 рр. спрямований на:

- вдосконалення системи підготовки спортсменів за видом спорту «городковий спорт»;
- впровадження в процес підготовки спортсменів за видом спорту «городковий спорт» сучасних систем науково-методичного, медичного та медико-біологічного забезпечення;
- досягнення запланованих результатів з виду спорту на Міжнародних та Всеукраїнських змаганнях;
- вдосконалення та аналіз системи різнобічного розвитку городкового спорту за допомогою спортивно-масового, загальноосвітнього, культурно – історичного, міжнародного та військово-ужиткового характеру при взаємодії з органами державної влади обласного/регіонального масштабу у відповідній галузі.
- вдосконалення та аналіз системи різнобічного розвитку городкового спорту серед інвалідів та осіб з обмеженими можливостями.
- реалізацію заходів концепції створення обласних/регіональних

- центрів з виду спорту «городковий спорт»;
- реалізацію заходів регіональних програм розвитку виду спорту та створення муніципальних програм підтримки масового та рекреаційного спорту;
  - подальше збільшення відділень та кількості юних спортсменів, що спеціалізуються у виді спорту в установах спортивної підготовки;
  - оснащення сучасним спортивним інвентарем та обладнанням існуючих профільних відділень установ спортивної підготовки;
  - подальший розвиток матеріальної бази виду спорту «городковий спорт», будівництво сучасних спортивних споруд для розвитку виду спорту, включаючи його масові форми;
  - подальше вдосконалення фінансового забезпечення виду спорту "городковий спорт";
  - вдосконалення календаря всеукраїнських, обласних/регіональних змагань та масових заходів з виду спорту;
  - вдосконалення нормативно-правової бази розвитку виду спорту та його масових форм;
  - збільшення кількості тренерів та спеціалістів виду спорту, інструкторів, суддів, які пройшли курс підвищення кваліфікації;
  - збільшення кількості заходів, спрямованих на підтримку та популяризацію виду спорту;
  - формування інтересу громадян до виду спорту як популярного виду спортивних змагань, захоплюючої форми дозвілля та фізичної активності.
  - збільшення інформації про вид спорту в Інтернеті та ЗМІ.
  - зміцнення позицій українського виду спорту на міжнародній спортивній арені;

- впровадження нових технологій науково-методичного, медичного та медико-біологічного забезпечення підготовки спортсменів з виду спорту «городковий спорт» та резерву;
- оптимізацію підготовки спортсменів з виду спорту «городковий спорт» до найбільших міжнародних та всеукраїнських змагань;
- подальший розвиток системи обласних/регіональних центрів виду спорту;
- розвиток систем науково-методичного та медичного забезпечення системи підготовки спортивного резерву, створення бази даних з різних груп, що займаються видом спорту;
- реалізацію регіональних програм розвитку виду спорту та муніципальних програм підтримки розвитку його масових форм;
- подальше вдосконалення системи різнобічного розвитку городошного спорту з допомогою спортивно-масового, загальноосвітнього, культурно – історичного, міжнародного і військово-ужиткового характеру при взаємодії з органами державної влади обласного/регіонального масштабу у відповідній галузі.
- подальше вдосконалення системи різнобічного розвитку городкового спорту серед інвалідів та осіб з обмеженими можливостями.
- подальше збільшення кількості юних спортсменів, що спеціалізуються у вигляді спорту в закладах спортивної підготовки;
- продовження роботи з оснащення сучасним спортивним інвентарем та обладнанням існуючих профільних відділень установ спортивної підготовки;
- розширення мережі спортивних споруд для занять видом спорту та інфраструктури масового та рекреаційного спорту;
- збільшення масовості та кількості всеукраїнських, міжнародних, обласних/регіональних змагань та рекреаційних заходів з виду спорту «городковий спорт»;

- оптимізація нормативно-правової бази розвитку виду спорту та його масових форм;
- створення ефективної системи підготовки та перепідготовки кадрів для виду спорту, продовження реалізації програм підготовки фахівців, суддів та інструкторів;
- оптимізація системи фінансового забезпечення виду спорту, включаючи масові форми;
- створення умов для залучення інвестицій у розвиток виду спорту, запровадження державно-приватного та суспільно-державного партнерства у розвиток матеріальної бази виду спорту;
- продовження реалізації розпочатих програм з популяризації виду спорту та його масових форм, удосконалення системи інформаційного забезпечення виду спорту, значне збільшення кількості інформації про вид спорту в Інтернеті та ЗМІ, друкованої та сувенірної продукції.
- підтримка сталого інтересу до змагань з виду спорту, показових заходів, участі у масових спортивних та позазмагальних заходах.

В результаті реалізації Програми до 2025 року передбачається:

- утримувати лідируючі позиції на рівні провідних команд світу, домагатися завоювання медалей українськими спортсменами на найбільш масштабних міжнародних змаганнях;
- забезпечити стабільну роботу системи підготовки найближчого резерву для збірних команд із виду спорту «городковий спорт»;
- створити єдину систему відбору найбільш обдарованих спортсменів для навчання та тренування в обласних/регіональних центрах підготовки спортсменів;
- збільшити кількість осіб, що займаються видом спорту в системі підготовки спортивного резерву;

- значно покращити матеріально-технічну базу виду спорту за рахунок введення в експлуатацію нових та реконструкції наявних об'єктів до 2025 року;
- створити сучасну нормативно-правову базу, яка б відповідала потребам розвитку виду спорту;
- створити досконалу систему науково-методичного, медичного та медико-біологічного забезпечення виду спорту;
- створити обласні/регіональні центри з виду спорту, зокрема з урахуванням освітніх установ;
- покращити оснащення сучасним інвентарем та обладнанням профільних відділень з виду спорту в закладах спортивної підготовки;
- забезпечити комплектування атестованими фахівцями всіх спортивних споруд, що утворюються в рамках програми;
- збільшити кількість міжнародних, міжобласних/регіональних спортивних змагань з виду спорту;
- забезпечити регулярне проведення спортивно-масових заходів щодо спорту в областях України;

системно та різнобічно розвивати городковий спорт за допомогою спортивно-масового, загальноосвітнього, культурно – історичного, міжнародного та військово-прикладного характеру при взаємодії з органами державної влади обласного/регіонального масштабу у відповідній галузі.

Розроблена у процесі дослідження програма розвитку городкового спорту в Україні включає такі блоки: основи впровадження (визначення мети, завдань програми та організаційно-методичних засад розвитку городкового спорту); напрямки забезпечення реалізації програми (організаційного, ресурсного, навчально-методичного, наукового та інформаційного). Основним суб'єктом програми є Федерація городкового

спорту. Завданнями програми є залучення широких верств населення різних вікових груп до занять городковим спортом, збільшення кількості спортсменів цього виду спорту, підвищення їх спортивної підготовленості та зростання майстерності, підвищення спортивного рейтингу українських спортсменів, оптимізація матеріально-технічної бази розвитку городкового спорту.

У результаті дослідження та розробки програми розвитку городкового спорту в Україні було запропоновано популяризацію городкового спорту як масового виду спорту, разом з цим винесено на обговорення та запровадження пляжних городків, як одного із підвиду пляжних видів спорту, розвиток виду спорту шляхом створення баз для тренування на території дитячих таборів.

РОЗДІЛ 5

АНАЛІЗ І УЗАГАЛЬНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Дослідження, проведене в рамках кваліфікаційної роботи, дає можливість стверджувати, що наразі в Україні розвиваються види спорту, які не входять до програми Олімпійських ігор, хоча недостатньо. Держава, яка діє через органи державної влади поступово намагається створити умови для розвитку та популяризації неолімпійських видів спорту: проводяться фізкультурні заходи, спортивні змагання, планується та проводиться підготовка спортсменів, відкриваються філії в дитячо-юнацьких спортивних школах та відділення у вищих навчальних закладах.

Обґрунтовані у процесі дослідження теоретичні положення щодо вдосконалення організаційно-методичного, матеріально-технічного забезпечення різних видів спорту, ґрунтуються на наукових дослідженнях, таких авторів як Дрюков О. В. (2016), Сергієнко В. М. (2016), Катерина У. М. (2017), Павленко О. Ю. (2019), де автори вивчали особливості забезпечення організаційно-методичними та матеріально-технічними основами не лише неолімпійських видів спорту, але і олімпійських, структуру органів управління неолімпійським спортом, особливості проведення спортивних змагань, досвід участі вітчизняних спортсменів у них, а також систему ресурсного забезпечення та інше.

Доповнено дані щодо розвитку олімпійських та неолімпійських видів спорту, окреслених у роботах Дев'ятеєва О. В. (2017), Сушко Р. О. (2018), Байрамов Р. Х. огли (2021), серед яких: вдосконалення науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення, в тому числі в підготовці спортсменів; нормативно-правового забезпечення; оптимізація управління діяльністю організацій у сфері фізичної культури та спорту; покращення економічної діяльності, в тому числі залучення приватних джерел фінансування; поліпшення ресурсного потенціалу

суб'єктів неолімпійського спорту, підготовка та підвищення кваліфікації тренерів; покращення рейтингу неолімпійських видів спорту на міжнародній арені.

Узагальнено організаційні аспекти розвитку городкового спорту під час формування державної політики в системі управління неолімпійським спортом в Україні.

Проведене опитування серед тренерів та спортсменів показало, що основними факторами, що впливають на ефективність розвитку городкового спорту в Україні як неолімпійського виду спорту є достатня фінансова підтримка та наявність кадрового забезпечення, до того ж другим питанням було визначення факторів, від яких залежить відвідування змагань глядачами, більшість з респондентів відповіли, що найсуттєвішими факторами є активна реклама змагань (через засоби масової інформації) та участь інших збірних команд/спортсменів. Таким чином, тренери та спортсмени відмічають низький рівень матеріально-технічної бази для занять городковим спортом та недостатнє фінансування виду спорту.

Дослідженням визначено стан розвитку городкового спорту в Україні, структуру, напрями діяльності Громадської організації «Федерація городкового спорту України» згідно зі Статутом.

Визначено основні тенденції розвитку городкового спорту, що дозволило виявити шляхи відродження спорту, сформувані нові можливості його популяризації серед населення.

На підставі проведених досліджень визначено стратегію та програму розвитку городкового спорту в Україні.

Аналіз наявних досліджень свідчить, що наукових робіт за проблематикою городкового спорту недостатньо. Практично відсутні роботи, які направлені на виокремлення чинників розвитку городкового спорту, тому результати дослідження, що одержані нами можуть бути

використані в освітньому процесі Національного університету фізичної культури і спорту України з дисципліни «Неолімпійський спорт» для студентів та студентів магістратури з дисциплін «Нормативно-правове забезпечення професійного, неолімпійського та адаптивного спорту», «Сучасна система організації професійного, неолімпійського та адаптивного спорту», у діяльності центральних органів виконавчої влади, які опікуються молоддю, спортом. Результати можуть бути впроваджені в діяльність Федерації городкового спорту України, дитячо-юнацьких спортивних шкіл, гуртків фізкультурно-спортивного напрямку.

Наукова новизна дослідження полягає у тому, що в роботі вперше теоретично обґрунтовано та розроблено програму розвитку городкового спорту в Україні; обґрунтовано та розроблено методичні основи функціонування городкового спорту в Україні; узагальнено міжнародний досвід та виявлено сучасні тенденції формування організаційно-управлінських структур городкового спорту на прикладі Федеративної Республіки Німеччини, Російської Федерації та Республіки Фінляндії; проаналізовано розвиток городкового спорту на міжнародному та національному рівні за даними спеціальної літератури та інформації мережі Інтернет.

ВИСНОВКИ

Апробація одержаних наукових результатів, реалізовані мета і завдання дослідження дають підстави сформулювати такі висновки.

1. Проаналізовано розвиток городкового спорту на міжнародному та національному рівні за даними спеціальної літератури та інформації мережі Інтернет. На даному етапі розвитку фізичної культури та спорту у світі, місце городкового спорту на міжнародній арені має свої сильні сторони у розвитку цього спорту та перспективи на майбутнє існування.

Основна соціальна роль неолімпійського спорту полягає у збереженні здоров'я та життєвої самореалізації людини. Нині неолімпійський спорт сформувався як соціальний інститут, він має автономію, соціальні норми, правила, закони, наявність спеціалізованих установ та закладів, систему підготовки фахівців та соціальний контроль. Неолімпійський спорт сприяє встановленню та розвитку міжнародних зв'язків між національними спортивними організаціями різних країн, їх об'єднанню, головною його ознакою є змагальна діяльність та підготовка спортсменів до змагань.

Дослідженням встановлено, що городковий спорт – це комплексна система виховної, освітньої, психологічної та фізичної розвиваючої діяльності, спрямована на гармонійний розвиток особистості.

В Україні городковий спорт почав активно розвиватися з 2000 р. з моменту заснування Федерації городкового спорту України, сьогодні офіційно федерація входить в склад Спортивного комітету України, має федерації міст та осередки на місцях в 11 областях незалежної України, які забезпечують розвиток виду спорту на місцевому рівні.

Проведений теоретичний аналіз підтверджує необхідність обґрунтування теоретико-методичних основ організаційно-управлінських дій та розробки програми розвитку городкового спорту в сучасних умовах.

2. Узагальнено міжнародний досвід та виявлено сучасні тенденції формування організаційно-управлінських структур городкового спорту. Виходячи з аналізу тенденцій формувань організаційно-управлінських структур та міжнародного досвіду можна зробити висновок про те, що організаційно-управлінська структура - це серцевина, яка є рушійною силою та за допомогою якої функціонує і розвивається спорт. Безпосередньо вищою організаційно-управлінською структурою городкового спорту є Міжнародна федерація городкового спорту, далі - Федерації країн, відокремлені підрозділи (осередки), клуби та ін.

3. Розроблено методичні основи функціонування городкового спорту в Україні. Методичними основами функціонування городкового спорту є потужна управлінська структура, матеріально-технічна база (державна, членські внески, спонсорство та меценатство), соціальний захист спортсменів та інші важливі чинники для функціонування спорту.

4. Розроблена у процесі дослідження програма розвитку городкового спорту в Україні включає такі блоки: основи впровадження (визначення мети, завдань програми та організаційно-методичних засад розвитку городкового спорту); напрямки забезпечення реалізації програми (організаційного, ресурсного, навчально-методичного, наукового та інформаційного). Основним суб'єктом програми є Федерація городкового спорту. Завданнями програми є залучення широких верств населення різних вікових груп до занять городковим спортом, збільшення кількості спортсменів цього виду спорту, підвищення їх спортивної підготовленості та зростання майстерності, підвищення спортивного рейтингу українських спортсменів, оптимізація матеріально-технічної бази розвитку городкового спорту.

У результаті дослідження та розробки програми розвитку городкового спорту в Україні було запропоновано популяризацію городкового спорту як масового виду спорту, разом з цим винесено на

обговорення та запровадження пляжних городків, як одного із підвиду пляжних видів спорту, розвиток виду спорту шляхом створення баз для тренування на території дитячих таборів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гончаренко Є. В. Сучасні тенденції та актуальні проблеми розвитку неолімпійського спорту / Є. В. Гончаренко // Актуальні проблеми фізичної культури і спорту. – 2013. – № 27 (2). – С. 35-38.
2. Імас Є. В. Неолімпійський спорт: проблеми та перспективи розвитку / Євгеній Імас, Ольга Борисова, Ірина Когут // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. - 2016. - № 2. - с. 145-152.
3. Неолімпійський спорт: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту / [Є. В. Імас, С. Ф. Матвеев, О. В. Борисова та ін.]. – К.: НУФВСУ, вид-во «Олімп. л-ра», 2015. – 184 с.
4. Актуальные проблемы развития неолимпийского спорта / С. Ф. Матвеев, О. В. Борисова, В. Л. Маринич [и др.] // Актуальные проблемы совершенствования системы образования в области физической культуры : сб. материалов междунар. науч. конф. Кишинев, 8–9 нояб. 2013. – Кишинев, 2013. – С. 333–336.
5. Навчальний посібник «Неолімпійський спорт» / Є. В. Імас, С. Ф. Матвеев, О. В. Борисова. – К. : ТОВ «НВП «Олимпийская литература», 2015. – 184 с.
6. Офіційний сайт Спортивного комітету України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://scu.org.ua>.
7. Офіційний сайт Міжнародної федерації городкового спорту [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://ifgs.net/>
8. Офіційний сайт Федерації городкового спорту України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.gorodki.in.ua/>
9. Офіційний сайт Федерації городкового спорту Росії [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.gorodki-russia.ru/>
10. Офіційний сайт Федерації городкового спорту Німеччини [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.gorodki.de/>

11. Офіційний сайт Федерації Фінляндії Suomen Kyukkaliitto [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.kyukkaliitto.fi>
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 4 листопада 2020 р. № 1089 «Про затвердження Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року» [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-%D0%BF#Text>
13. Краснянський К. В. Організаційні засади проведення комплексних змагань з неолімпійських видів спорту : дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. вих. : спец. 24.00.01 «Олімпійський і професійний спорт» / К. В. Краснянський. - НУФВСУ, Київ, 2020.
14. Стратегия развития физической культуры и спорта на период до 2020 года [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.sportspravka.com/main.mhtml?Part=356&PubID=4981>
15. Приказ Министерства спорта Российской Федерации от 27 апреля 2017 г. № 384 «Об утверждении программы развития вида спорта «городошный спорт» в Российской Федерации» [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.gorodki-russia.ru/programs/programma-razvitiya_2/
16. Павленко О. Ю. Комплексний підхід до організації діяльності баскетбольного клубу на базі закладу вищої освіти : дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. вих. : спец. 24.00.01 «Олімпійський і професійний спорт» / О. Ю. Павленко. - НУФВСУ, Київ, 2019.
17. Сушко Р. О. Теоретико-методичні основи розвитку спортивних ігор в умовах глобалізації (на матеріалі баскетболу) : дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. вих. : спец. 24.00.01 «Олімпійський і професійний спорт» / Р. О. Сушко. - НУФВСУ, Київ, 2018.
18. Дев'ятаєва О. В. Розвиток пляжних ігрових видів спорту в Україні за сучасних умов міжнародного спортивного руху : дис. на здобуття

- наук. ступеня канд. наук з фіз. вих. : спец. 24.00.01 «Олімпійський та професійний спорт» / О. В. Дев'ятаєва. - НУФВСУ, Київ, 2017.
19. Катерина У. М. Організаційно-методичні засади діяльності навчально-оздоровчих комплексів у процесі фізичного виховання студентської молоді : дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. вих. : спец. 24.00.02 – «фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / У. М. Катерина. - НУФВСУ, Київ, 2017.
20. Дрюков О. В. Діяльність дитячо-юнацьких спортивних шкіл на сучасному етапі розвитку спорту : дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. вих. : спец. 24.00.01 «Олімпійський і професійний спорт» / О. В. Дрюков. - НУФВСУ, Київ, 2016.
21. Сергієнко В. М. Теоретико-методологічні основи контролю рухових здібностей студентської молоді : дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. вих. : спец. 24.00.02 – «фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / В. М. Сергієнко. - НУФВСУ, Київ, 2016.
22. Севрюк М. П., Ціпов'яз А. Т. Городковий спорт: від початківця до зрілого майстра: Навчально-методичний посібник. - Кременчук: ПП Щербатих, 2006. - 148 с.
23. Міністерство молоді та спорту України. Стратегія розвитку фізичної культури і спорту до 2028 року [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://mizhiria-osvita.gov.ua/uploads/1-1.pdf>
24. Борисова О. В. Організаційно-правові основи неолімпійського спорту/ О.В. Борисова// Теорія і методика фізичного виховання і спорту. - 2015. - №2.- С.4-8
25. Логинов А. И. История городошного спорта. Т. 1. От древнейших времен до распада СССР. - Мичуринск: Типография АО "Издательский дом "Мичуринск", 2017. - 576 с.: ил.
26. Управління сферою фізичного виховання і спорту: навч. посіб. /

- Жданова О.М., Чеховська Л.Я. - Дрогобич. Коло: 2009. - 224с.
27. Офіційний сайт Спортивного комітету України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://scu.org.ua>.
  28. Офіційний сайт Міжнародної федерації городкового спорту [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://ifgs.net/>
  29. Офіційний сайт Федерації городкового спорту України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.gorodki.in.ua/>
  30. Офіційний сайт Федерації городкового спорту Росії [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.gorodki-russia.ru/>
  31. Офіційний сайт Федерації городкового спорту Німеччини [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.gorodki.de/>
  32. Офіційний сайт Федерації Фінляндії Suomen Kyykkäliito [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.kyukkaliitto.fi>
  33. Організаційно-управлінські умови розвитку неолімпійського спорту на Слобожанщині: монографія / кол. авторів; за заг. ред. А.С. Бондар. – Х. : 2017. – 322с.
  34. Статут Громадської організації “Федерація городкового спорту України” (в новій редакції) затверджений протоколом №1 позачерговою конференцією ГО “Федерація городкового спорту України” від 27.11.2016 року.
  35. Вінніков О. Ю. Державне фінансування організацій громадянського суспільства. Як запровадити європейські стандарти? / [О. Ю. Вінніков, Д. С. Ковриженко, М. В. Лациба [та ін.] ; Укр. незалеж. центр політ. дослідж. – К. : [Агентство "Україна"], 2010. – 224 с
  36. Мудрик В. И. Организационно-управленческие основы физической культуры и спорта [Текст] : [учеб. и справоч. матер.] / В. И. Мудрик, Ю. П. Мичуда, С. А. Заветный. — Х. : ХНАДУ, 2008. — 408 с.
  37. Закон України “Про фізичну культуру і спорт” № 41 від 02.06.2020 р. / Кабінет Міністрів України. — К. : [б. в.], 2020. — 331 с.

38. Саати Т., Кернс К. Аналитическое планирование. Организация систем. – М.: Радио и связь, 1991. 224 с
39. Сетров М.И. Общие принципы организации систем и их методологическое значение. Л.: «Наука», 1971.
40. Долбишева Н. Г. Автономія системи спортивних заходів у неолімпійському спорті. Спортивний вісник Придніпров'я. 2017. №1. С. 22-30.
41. Долбишева Н. Г. Організаційна структура та основні функції діяльності Міжнародного конвенту «СпортАккорд». Слобожанський науково-спортивний вісник. Харків : ХДАФК, 2015. №3 (47). С. 35-40.
42. Долбишева Н. Г. Управління неолімпійським спортом у міжнародному спортивному русі. . Спортивний вісник Придніпров'я. 2015. №1. С. 99-105
43. Долбишева Н. Г. Організаційні аспекти неолімпійського спорту: методичні рекомендації. Дніпропетровськ: ДДІФКіС. 2015. - 50 с.
44. Вавренюк С. А. Структурно-функціональна модель системи державного управління розвитком фізичної культури і спорту в Україні. 199 Інвестиції: практика та досвід. 2014. № 2.
[Електронний ресурс] // Режим доступу:
<http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/2321>
45. Нормативно-правове забезпечення розвитку неолімпійського спорту в Україні / М. Титаренко, Т. Кропивницька // The caucasus. Economic and social analysis journal of southern caucasus. - Том 2, № 31, 2019. - С. 18-22
46. Байрамов Р.Х. огли. Організаційно-управлінські основи розвитку неолімпійського спорту в Харківській області (на прикладі сумо) : дис. на здобуття наук. ступеня доктора філософії: спец. 017 «Фізична культура і спорт» (01 “Освіта/Педагогіка”) / Р. Х. огли Байрамов. -

- Харківська державна академія фізичної культури, Харків, 2021.
47. Організаційно-управлінські умови розвитку неолімпійського спорту на Слобожанщині: монографія / А.С. Бондар та ін. Харків, 2017. 322с.
  48. Кваліфікаційні норми та вимоги Єдиної спортивної класифікації України з неолімпійських видів спорту [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0497-14>
  49. Серета Н.В. Особливості маркетингової стратегії фізкультурно-спортивних організацій з неолімпійських видів спорту. Фізична культура, спорт та здоров'я. - Харків : ХДАФК, 2014. - С. 269-271
  50. Серета Н. В. Аналіз впливу чинників маркетингового середовища на розвиток неолімпійського спорту у дитячо-юнацьких спортивних школах (на прикладі спортивного туризму). Слобожанський науково-спортивний вісник.№3(47). 2015. - С. 111-114
  51. Байрамов Р.Х. Проблеми та перспективи розвитку неолімпійського спорту в Україні. Фізична культура, спорт та здоров'я: матеріали XVII 226 Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 7–8 груд. 2017 р.). - Харків, 2017. - С. 297–301.
  52. Байрамов, Р.Х., Бондар, А.С., Котляр, С.М., Кандращенко, С.М., Менеджмент неолімпійського спорту (на прикладі сумо). Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту: збірник наукових праць. - Харків: ХДАФК, 2018. - С. 123-126.
  53. Бондар А., Байрамов Р. Стратегічний менеджмент неолімпійського спорту (на прикладі сумо). Слобожанський науково-спортивний вісник. 2019. № 6К. - С. 10-15.
  54. Байрамов Р.Х., Бондар А.С. Залучення населення до занять неолімпійськими видами спорту у Харківській області. Фізична культура, спорт та здоров'я: стан і перспективи в умовах сучасного українського державотворення в контексті 25-річчя Незалежності

- України : матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 8–9 груд. 2016 р.). - Харків, 2016. - С. 331-334.
55. Бондар А.С., Байрамов Р.Х., Ждамірова Ю.М. Неолімпійські види спорту як засіб фізичного виховання школярів та студентів. Актуальні проблеми фізичного виховання, спорту та туризму: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Мозир, 4-6 жовт. 2018 р.) / редкол.: С. М. Блоцький (відп. ред.) та ін. Мозир: УО МДПУ ім. І. П. Шамякіна, 2018. - С. 70-72.
56. Байрамов Р.Х., Бондар А.С. Перспективи розвитку дитячо-юнацького спорту на Харківщині. Актуальні проблеми юнацького спорту: зб. статей XIII Всеукр. наук. конф. (27 вересня 2018 р.) /уклад.: С.К. Голяка. - Херсон: ХДУ, 2018. С. 79-84
57. Рибчич І. Організаційно-правові механізми управління системою надання фізкультурно-спортивних послуг у державі [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/edu_42/fail/23.pdf
58. Розпорядження Кабінету Міністрів України № 392-р від 06.06.2018 “Про затвердження плану заходів з розвитку неолімпійських видів спорту на 2018—2022 роки” [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-planu-zahodiv-z>
59. План заходів з розвитку неолімпійських видів спорту на 2018—2022 роки [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392-2018-%D1%80#Text>
60. Программа развития физической культуры и спорта в ФГАОУ ВПО “Сибирский федеральный университет” до 2020 года [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://sport.sfu-kras.ru/sites/sport.sfu-kras.ru/files/zozh-programma_razvitiya.pdf
61. Программа развития физической культуры и спорта в ФГБОУ ВО

“Саратовский национальный исследовательский государственный университет имени Н.Г. Чернышевского” на 2020-2024 годы [Электронный ресурс] // Режим доступа: https://www.sgu.ru/sites/default/files/documents/2020/programma_razvitiya_fkis.pdf

62. Государственная программа развития физической культуры и спорта в Республике Беларусь на 2021-2025 годы [Электронный ресурс] // Режим доступа: <https://mst.by/ru/programmy/gosudarstvennaya-programma-razvitiya-fizicheskoy-kultury-i-sporta-v-respublike-belarus-na-2021-2025-gody.html>
63. Программа развития студенческого спорта в Республике Беларусь на 2021-2024 годы [Электронный ресурс] // Режим доступа: http://www.brsu.by/sites/default/files/sportclub/programma_razvitiya_studencheskogo_sporta_2021-2024.pdf
64. Государственная программа Калужской области “Развитие физической культуры и спорта в Калужской области” [Электронный ресурс] // Режим доступа: <https://admoblkaluga.ru/sub/sport/plan%20/>
65. Государственная программа Иркутской области “Развитие физической культуры и спорта на 2021-2024 годы” [Электронный ресурс] // Режим доступа: <https://irkobl.ru/sites/minsport/gosprog>

Анкета експертного опитування
Шановний експерте!

Студенти Тренерського факультету Національного університету фізичного виховання і спорту України проводять дослідження, присвячені організаційно-методичним основам розвитку городкового спорту в Україні.

В рамках цього дослідження передбачається проведення експертного опитування серед спортивних функціонерів, які мають відношення до процесу становлення та розвитку городкового спорту в Україні.

За результатами проведеного дослідження будуть підготовлені висновки і рекомендації, спрямовані на покращення існуючого стану розвитку городкового спорту як неолімпійського спорту. Також отримані дані будуть використані для розроблення методичних основ функціонування городкового спорту та програми розвитку городкового спорту в Україні.

Анкета

1. Ваш статус:
  - 1.1. спортсмен;
  - 1.2. тренер;
  - 1.3. представник команди;
  - 1.4. інше _____.

2. Чи сприяє, на Вашу думку, популяризація городкового спорту серед школярів спеціалізованих шкіл?
  - 2.1. Так;
  - 2.2. Важко відповісти;
  - 2.3. Ні.

3. Як ви ставитесь до запровадження секції городкового спорту у закладах дошкільної освіти?
  - 3.1. Позитивно;
  - 3.2. Байдуже;
  - 3.3. Негативно.

4. На Ваш погляд, від яких факторів залежить відвідування змагань з городкового спорту глядачами (позначте: 1 - мінімальний ранг; 6 або 7 (при наявності власного варіанту) - максимальний ранг).

Фактори	Ранг
Реклама змагань	
Час проведення	
Наявність в програмі видовищних подій	
Присутність на змаганнях відомих спортсменів	
Місце проведення	
Участь інших збірних команд/спортсменів	
Інше (Ваш варіант)	

5. Основні фактори, що впливають на ефективність розвитку городкового спорту в Україні як неолімпійського виду спорту (позначте: 1 - мінімальний ранг; 6 або 7 (при наявності власного варіанту) - максимальний ранг).

Фактори	Ранг
Достатня фінансова підтримка	
Наявність кадрового забезпечення	
Наявність необхідної матеріально-технічної бази	
Ефективне нормативно-правове забезпечення	
Належне інформаційне забезпечення	
Ефективна діяльність членів ради федерації	
Інше (Ваш варіант)	

Дякуємо за участь в анкетуванні!

ПАСПОРТ ПРОГРАМИ
«РОЗВИТОК ВИДУ СПОРТУ «ГОРОДКОВИЙ СПОРТ»
В УКРАЇНІ ДО 2025 РОКУ»

Найменування Програми	«Розвиток виду спорту «городковий спорт» в Україні
Розробник Програми	Громадська організація «Федерація городкового спорту України»
Мета Програми	Створення умов, що забезпечують можливість ефективного розвитку городкового спорту, включаючи масові форми в Російській Федерації, затвердження принципів здорового способу життя та вирішення соціальних проблем суспільства засобами фізичної культури та спорту
Задачі Програми	<ul style="list-style-type: none"> - підвищення ефективності підготовки спортсменів збірних команд України з городкового спорту; - вдосконалення системи підготовки спортивного резерву, залучення максимально можливої кількості дітей, підлітків, молоді в систематичні заняття городковим спортом; - зміцнення системи підготовки та підвищення кваліфікації управлінських, педагогічних, наукових та інших кадрів, необхідних для розвитку виду спорту; - сприяння реалізації державної спортивної політики шляхом вирішення оздоровчих, екологічних, економічних та інших проблем засобами виду спорту; - зміцнення матеріально-технічної бази та розвиток інфраструктури міського спорту, створення обласних/регіональних центрів

	<p>розвитку виду спорту, будівництво, реконструкція та модернізація спортивних споруд для проведення спортивних, фізкультурно-масових та оздоровчих заходів з городкового спорту;</p> <ul style="list-style-type: none"> - організація та проведення українських змагань, масових заходів, включаючи позазмагальні, організація презентаційно-виставкових заходів спрямованих на підтримку та популяризацію городкового спорту та спортивної культури; - розробка та затвердження критеріїв різнобічного розвитку городкового спорту за допомогою спортивно-масового, загальноосвітнього, культурно – історичного, міжнародного та військово-прикладного характеру з подальшим випробуванням та впровадженням відповідних регламентуючих критеріїв та документів, шляхом спільної узгодженості та домовленості з органами державної влади у відповідній галузі. - розробка та затвердження критеріїв різнобічного розвитку городкового спорту серед інвалідів та осіб з обмеженими можливостями. - удосконалення нормативно-правової бази, що забезпечує стабільний розвиток виду спорту, включаючи його масові та рекреаційні форми; - створення системи інформаційного забезпечення виду спорту.
<p>Найважливіші цільові індикатори та показники</p>	<p>Цільовими показниками ефективності Програми є рівень досягнень українських спортсменів на міжнародних змаганнях,</p>

масштаб розвитку дитячо-юнацького та масового спорту у Україні.

Найважливішими цільовими індикаторами та показниками Програми є:

- завоювання медалей українськими спортсменами на найбільших міжнародних змаганнях;
- кількість юних спортсменів, які займаються видом спорту у закладах спортивної підготовки;
- збільшення кількості відділень за видом спорту у закладах спортивної підготовки;
- збільшення чисельності осіб, що займаються городковим спортом;
- кількість регіонів, які проводять спортивно-масові заходи з городкового спорту;
- кількість введених в експлуатацію об'єктів різних категорій для занять видом спорту;
- кількість тренерів (інструкторів) з виду спорту;
- кількість штатних тренерів з виду спорту в установах спортивної підготовки;
- кількість обласних/ регіональних центрів розвитку виду спорту.
- запровадження критеріїв різнобічного розвитку городкового спорту за допомогою спортивно-масового, загальноосвітнього, культурно – історичного, міжнародного та військово-прикладного характеру за допомогою взаємодії з органами державної влади обласного/регіонального масштабу у відповідній галузі.
- розробка та затвердження критеріїв різнобічного розвитку городкового спорту серед інвалідів та осіб з обмеженими

	МОЖЛИВОСТЯМИ.
Строк реалізації Програми до 2025 року	<p>Реалізація Програми включає в себе 2 етапи. Перший етап 2022 -2023 гг. спрямований на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розроблення обласних/регіональних програм розвитку виду спорту; - удосконалення нормативно-правової бази розвитку виду спорту, включаючи масові форми; - розробку концепції створення обласних/регіональних центрів з городкового спорту, початок її реалізації; - розвиток матеріальної бази виду спорту, початок будівництва сучасних спортивних споруд для виду спорту «городковий спорт»; - створення умов для збільшення кількості відділень і молодих спортсменів, які спеціалізуються на виді спорту «городковий спорт» у закладах спортивної підготовки; - розробку, впровадження та виконання щорічного раціонального календаря всеукраїнських, обласних/регіональних змагань та масових заходів з виду спорту «городковий спорт»; - розробку, апробація та впровадження критеріїв різнобічного розвитку городкового спорту за допомогою спортивно-масового, загальноосвітнього, культурно – історичного, міжнародного та військово-ужиткового характеру при взаємодії з органами державної влади обласного/регіонального масштабу у відповідній галузі. - розробку, апробацію та запровадження критеріїв різнобічного розвитку городкового спорту серед інвалідів та осіб з обмеженими можливостями. - розробку та впровадження програм

підготовки та підвищення кваліфікації тренерів, інструкторів, спеціалістів, суддів;

- розробку та початок впровадження заходів, спрямованих на підтримку та популяризацію виду спорту «городковий спорт», у тому числі шляхом збільшення інформації про вид спорту в Інтернеті та ЗМІ, а також через друковану та презентаційну продукцію;

- удосконалення системи фінансової підтримки виду спорту «городковий спорт» з боку державного бюджету, для повноцінної реалізації цієї програми.

- розробку системи додаткового фінансового забезпечення виду спорту «городковий спорт», включаючи масові форми, шляхом залучення спонсорської та партнерської підтримки.

- формування інтересу громадян до виду спорту «городковий спорт» як популярного виду спортивних змагань та яскравого шоу, а також захоплюючої форми фізичної активності.

Другий етап 2024-2025 рр. спрямований на:

- вдосконалення системи підготовки спортсменів за видом спорту «городковий спорт»;

- впровадження в процес підготовки спортсменів за видом спорту «городковий спорт» сучасних систем науково-методичного, медичного та медико-біологічного забезпечення;

- досягнення запланованих результатів з виду спорту на Міжнародних та Всеукраїнських змаганнях;

- вдосконалення та аналіз системи різнобічного розвитку городкового спорту за допомогою спортивно-масового,

загальноосвітнього, культурно – історичного, міжнародного та військово-ужиткового характеру при взаємодії з органами державної влади обласного/регіонального масштабу у відповідній галузі.

- вдосконалення та аналіз системи різнобічного розвитку городкового спорту серед інвалідів та осіб з обмеженими можливостями.

- реалізацію заходів концепції створення обласних/регіональних центрів з виду спорту «городковий спорт»;

- реалізацію заходів регіональних програм розвитку виду спорту та створення муніципальних програм підтримки масового та рекреаційного спорту;

- подальше збільшення відділень та кількості юних спортсменів, що спеціалізуються у виді спорту в установах спортивної підготовки;

- оснащення сучасним спортивним інвентарем та обладнанням існуючих профільних відділень установ спортивної підготовки;

- подальший розвиток матеріальної бази виду спорту «городковий спорт», будівництво сучасних спортивних споруд для розвитку виду спорту, включаючи його масові форми;

- подальше вдосконалення фінансового забезпечення виду спорту "городковий спорт";

- вдосконалення календаря всеукраїнських, обласних/регіональних змагань та масових заходів з виду спорту;

- вдосконалення нормативно-правової бази розвитку виду спорту та його масових форм;

- збільшення кількості тренерів та спеціалістів виду спорту, інструкторів, суддів,

які пройшли курс підвищення кваліфікації;

- збільшення кількості заходів, спрямованих на підтримку та популяризацію виду спорту;
- формування інтересу громадян до виду спорту як популярного виду спортивних змагань, захоплюючої форми дозвілля та фізичної активності.
- збільшення інформації про вид спорту в Інтернеті та ЗМІ.
- зміцнення позицій українського виду спорту на міжнародній спортивній арені;
- впровадження нових технологій науково-методичного, медичного та медико-біологічного забезпечення підготовки спортсменів з виду спорту «городковий спорт» та резерву;
- оптимізацію підготовки спортсменів з виду спорту «городковий спорт» до найбільших міжнародних та всеукраїнських змагань;
- подальший розвиток системи обласних/регіональних центрів виду спорту;
- розвиток систем науково-методичного та медичного забезпечення системи підготовки спортивного резерву, створення бази даних з різних груп, що займаються видом спорту;
- реалізацію регіональних програм розвитку виду спорту та муніципальних програм підтримки розвитку його масових форм;
- подальше вдосконалення системи різнобічного розвитку городошного спорту з допомогою спортивно-масового, загальноосвітнього, культурно – історичного, міжнародного і військово-ужиткового характеру при взаємодії з органами державної влади обласного/регіонального масштабу у відповідній галузі.
- подальше вдосконалення системи

різнобічного розвитку городкового спорту серед інвалідів та осіб з обмеженими можливостями.

- подальше збільшення кількості юних спортсменів, що спеціалізуються у вигляді спорту в закладах спортивної підготовки;

- продовження роботи з оснащення сучасним спортивним інвентарем та обладнанням існуючих профільних відділень установ спортивної підготовки;

- розширення мережі спортивних споруд для занять видом спорту та інфраструктури масового та рекреаційного спорту;

- збільшення масовості та кількості всеукраїнських, міжнародних, обласних/регіональних змагань та рекреаційних заходів з виду спорту «городковий спорт»;

- оптимізація нормативно-правової бази розвитку виду спорту та його масових форм;

- створення ефективної системи підготовки та перепідготовки кадрів для виду спорту, продовження реалізації програм підготовки фахівців, суддів та інструкторів;

- оптимізація системи фінансового забезпечення виду спорту, включаючи масові форми;

- створення умов для залучення інвестицій у розвиток виду спорту, запровадження державно-приватного та суспільно-державного партнерства у розвиток матеріальної бази виду спорту;

- продовження реалізації розпочатих програм з популяризації виду спорту та його масових форм, удосконалення системи інформаційного забезпечення виду спорту, значне збільшення кількості інформації про вид спорту в Інтернеті та ЗМІ, друкованої та

	<p>сувенірної продукції.</p> <ul style="list-style-type: none"> - підтримка сталого інтересу до змагань з виду спорту, показових заходів, участі у масових спортивних та позазмагальних заходах.
<p>Очікувані кінцеві результати реалізації Програми та показники соціально-економічної ефективності</p>	<p>В результаті реалізації Програми до 2025 року передбачається:</p> <ul style="list-style-type: none"> - утримувати лідируючі позиції на рівні провідних команд світу, домагатися завоювання медалей українськими спортсменами на найбільш масштабних міжнародних змаганнях; - забезпечити стабільну роботу системи підготовки найближчого резерву для збірних команд із виду спорту «городковий спорт»; - створити єдину систему відбору найбільш обдарованих спортсменів для навчання та тренування в обласних/регіональних центрах підготовки спортсменів; - збільшити кількість осіб, що займаються видом спорту в системі підготовки спортивного резерву; - значно покращити матеріально-технічну базу виду спорту за рахунок введення в експлуатацію нових та реконструкції наявних об'єктів до 2025 року; - створити сучасну нормативно-правову базу, яка б відповідала потребам розвитку виду спорту; - створити досконалу систему науково-методичного, медичного та медико-біологічного забезпечення виду спорту; - створити обласні/регіональні центри з виду спорту, зокрема з урахуванням освітніх установ; - покращити оснащення сучасним інвентарем та обладнанням профільних відділень з виду

	<p>спорту в закладах спортивної підготовки;</p> <ul style="list-style-type: none"> - забезпечити комплектування атестованими фахівцями всіх спортивних споруд, що утворюються в рамках програми; - збільшити кількість міжнародних, міжобласних/регіональних спортивних змагань з виду спорту; - забезпечити регулярне проведення спортивно-масових заходів щодо спорту в областях України; <p>системно та різнобічно розвивати городковий спорт за допомогою спортивно-масового, загальноосвітнього, культурно – історичного, міжнародного та військово-прикладного характеру при взаємодії з органами державної влади обласного/регіонального масштабу у відповідній галузі.</p>
--	---